

Er lögmaður
sjálvur forðing
fyri egnari
visjón?

100% tryggleika?

Tí velja
fleiri og fleiri
maskinmeistarar
Mobil smyrjioļu!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Fiskimaðurin sum gjørdist dýnukongur

Vit fara aftur um Jákup á Dul Jacobsen.

Síða 12

Køllekipanir til skip, idnað & handlar
Hiltepumpur · Prosjektering · Montering

SUNWELL

deepchill™
Surwell Deepchill™
is-skipan
- ein góð iløga

Royndir vísa, at góðskan á
fiskinum er munandi betri
við greytis enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyvíkvegur 53 · tel 35 12 20 · www.im.fo

Villleiddi Útvarpið danska fjølmiðlaserfrøðingin?

Heimasíðan bendir á tað.

Síða 4

Fiskimenn og ALS komin á tingborð

Kanska fæst ein loysn nú!

Síða 11

KÄRCHER

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstspularum til
idnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Útlongsul av Skipanesi:

Úr Steikarhúsi til Amerika

Síða 9

Súlukort

Savna súlur til ókeypiss ferðir

www.sansir.fo

Nú verður lættari at veiða súlur hjá Atlantsflogi

Súluskipanin verður aftur galdandi fyri allar vanligar flogferðaseðlar. Tað vil siga, at tú eisini kanst veiða súlur, um tú hevur eitt nú semiflex, ungdóms- ella seniorferðaseðlar.

Súluskipanin er einføld. Hvørja ferð tú flýgur við Atlantic Airways, fært tú eitt súlustempul í

súlukortið. Tá ið tú hevur savnað 10 súlur, fært tú eina ókeypis ferð báðar vegir á einari av leiðunum hjá Atlantic Airways.

Tey, sum enn ikki hava umlagt gomlu súlustemplini, kunnu framvegis gera tað. Sí annars heimasíðu okkara atlantic.fo

10 súlur = 1 ókeypis ferðaseðil báðar vegir

Ferðaavgjald skal rindast av ferðini

Súluskipanin er galdandi fyri

Full flex | Semi flex | Ungdóm | Lesandi | Senior | Sjómenn

...men ikki galdandi fyri

Economy | Bólkaferðir | Pakkatúrar | Kampanjur

Broytingarnar koma í gildi 4. mars 2006

 ATLANTIC AIRWAYS

Tel: 34 10 10 · Fax 34 10 01

www.atlantic.fo

Inntøkur fiskimanna

Avgerandi fyri inntøkur fiskimanna eru teir prísir, sum fáast fyri veiðuna.
Her skulu vit lýsa teir landingarprísir, sum hava verið og eru galdandi í Føroyum.

Gongdin í veiðu og veiðusamanseting
Vit hava síðan 1975 gjørt upp gongdina í veiðu og veiðusamanseting hjá ísfiskaskipum. Gongdin síðan 1989 hevur verið henda:

Smáir trolarar

(í %)	-05	-04	-03	-02	-01	-00	-99	-98	-97	-96	-95	-94	-93	-92	-91	-90	-89
Tosk., 1 partr.	0	1	1	1	1	2	1	2	4	6	4	6	3	3	3	3	7
– 1 lem.tr.	26	23	41	62	58	64	31	45	20	5	2	3	2	2	2	3	6
Tosk., 2 partr.	2	7	5	6	7	8	7	14	16	5	2	2	2	2	3	7	15
– 2 lem.tr.	0	0	0	0	0	0	0	0	22	14	6	1	1	2	3	5	6
Hýsa, partr.	2	4	6	6	5	8	8	9	8	4	3	4	3	3	3	4	4
– lem.tr.	28	25	27	28	32	26	34	41	32	10	4	1	1	1	1	1	2
Upsi, partr.	75	72	64	63	61	60	60	43	41	65	62	70	74	76	88	87	76
– lem.tr.	8	9	3	1	2	1	24	0	0	12	15	20	21	33	78	84	59
Kongaf., partr.	1	1	1	1	1	1	2	3	3	3	2	3	4	1	1	1	1
– lem.tr.	0	4	1	0	0	0	0	0	0	27	26	45	49	37	9	4	5
Blálo., partr.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	0	0	1
– lem.tr.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	10	8	8	17	1	1	8
Annað, partr.	20	15	23	23	25	21	22	31	30	19	22	15	13	10	3	2	5
– lem.tr.	46	39	28	9	8	9	11	14	26	24	37	22	12	8	6	2	14
íalt %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Stórir trolarar

(í %)	-05	-04	-03	-02	-01	-00	-99	-98	-97	-96	-95	-94	-93	-92	-91	-90	-89
Toskur 1	1	1	1	1	2	3	1	4	3	1	3	2	1	0	1	2	2
Toskur 2	22	19	18	4	6	14	9	7	8	4	3	2	0	0	1	1	6
Hýsa	1	1	2	7	3	3	7	2	2	0	0	1					
Blálonga	6	6	10	3	7	7	11	5	5	7	7	7	12	10	5	5	19
Upsi	42	25	29	45	44	30	22	28	11	4	10	8	9	8	18	39	21
Kongafiskur	11	18	11	11	23	27	34	37	44	54	57	55	48	67	65	46	50
Svartkalvi	2	3	2	2	4	7	6	5	12	16	8	10	3	8	8	4	
Stinglaksur	2	5	8	5	2	1	0	1	1	2	2	5	11				
Annað	13	22	19	22	9	8	8	11	14	12	10	10	16	7	3	2	7
íalt %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Línuskip

(í %)	-05	-04	-03	-02	-01	-00	-99	-98	-97	-96	-95	-94	-93	-92	-91	-90	-89
Toskur 1	5	6	14	9	8	13	15	21	21	15	16	20	10	11	13	19	21
Toskur 2	18	23	27	35	26	17	15	18	26	27	13	3	6	4	5	8	9
Hýsa	45	39	38	37	35	40	41	39	29	20	16	14	21	17	14	15	15
Brosma	10	11	7	9	14	14	13	10	10	13	24	29	35	40	40	31	32
Longa	11	11	6	5	8	8	9	9	10	11	16	15	16	14	13	8	7
Blálonga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4	6	6	7	5
Svartkalvi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	9	11	1	3	6	
Annað	11	10	8	5	9	8	7	3	4	14	13	8	3	7	6	6	11
íalt %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Gongdin í ísfiskaveiðuni
Veiðugongdin hjá ísfiskaskipum hevur verið henda:

Línuskip

Ár	Veiða pr. dag	menn	pr. mann pr. dag
1976	3431	16	214 kg
1977	3604	15	240
1978	3900	15	260
1979	3400	15	227
1980	3600	15	240
1981	3900	15	260
1982	3800	15	250
1983	3900	15	260
1984	3900	15	260
1985	3800	15	250
1986	3500	14	250
1987	3600	14	260
1988	3400	13,3	256
1989	3600	14	264
1990	3100	14	221
1991	2600	14	187
1992	2300	14	161
1993	2250	14	161
1994	2760	14	197
1995	2830	14	202
1996	3720	14	265
1997	4500	14	322
1998	4800	14	343
1999	3750	13,8	272
2000	3020	13,7	220
2001	3340	13,6	246
2002	4519	13,6	332
2003	5184	14,1	368
2004	4342	13,9	312
2005	3709	13,8	269

Partrolarar

Ár	Veiða pr. dag
1986	4000
1987	3400
1988	3300
1989	3200
1990	3300
1991	2900
1992	2900
1993	3350
1994	3860
1995	3846
1996	4012
1997	3995
1998	4900
1999	4800
2000	5305
2001	6587
2002	6878
2003	6790
2004	6234
2005	8102

Stórir trolarar

Ár	Veiða pr. dag
1978	6600
1979	7600
1980	7900
1981	6800
1982	6400
1983	8700
1984	8300
1985	6670
1986	6800
1987	6800
1988	6700
1989	5700
1990	6400
1991	6600
1992	5800
1993	4740
1994	4460
1995	4774
1996	4492
1997	4287
1998	4841
1999	4656
2000	4880
2001	6131
2002	7731
2003	6055
2004	5603
2005	5971

Tølini fyri 2005 eru fyribilstøl,
gjørd upp eftir avrokningum, sum
eru innkomnar pr. 16/12-2005.

Gerst haldari fyri bert 250 krónur um árið
og fá meira fyri minni tvær ferðir um mánan

Gongdin í ráfiskaprisunum hevur verið hendan tey
síðstu 20 árin:

	Sm. trolarar	St. trolarar	Línuskip
1985	4,30	4,05	4,77
1986	4,88	4,37	5,30
1987	5,10	4,67	5,74
1988	5,23	5,03	6,07
1989	5,17	5,04	6,26
1990	5,13	5,17	6,37
1991	7,28	6,44	8,15
1992	5,74	6,43	9,78
1993	4,46	6,52	7,59
1994	4,39	7,24	8,38
1995	5,33	6,69	7,89
1996	5,32	8,09	7,65
1997	5,94	8,61	8,49
1998	7,17	9,51	10,89
1999	6,86	9,75	13,25
2000	7,30	10,86	14,43
2001	6,63	9,76	15,61
2002	6,30	8,72	13,22
2003	5,01	10,20	12,66
2004	4,90	10,27	10,88
2005	4,57	10,23	12,76

Hækking/lækking:

1985-2005	6%	153%	168%
2003-2005	-9%	0%	1%
2004-2005	7%	0%	17%

AGN

sild
tobis
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur

...dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR
telefon: 448095 · fax: 448744

Vit hava eykalutir á
goymslu og útvega
teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

Kringvarputtan leiðslu:

Kundu sjálvir havt brúk fyri serfrøðingi

"Avdúkingin" hjá útvarpinum av "hóttanini" hjá Eiriki Lindenskov váttað ivan um pressuetikkin hjá almennu tíðindatænastuni sjálvari.

Nú er so uppskotið um nýggja fjølmiðlalóg komið fyri tingið. Hetta kann vera eitt gott høvi at viðgera stöðuna við okkara fjølmiðlum. Eitt serstakt høvi er eisini til at viðgera útvarpið við atlit at gølsøguni, sum teir høvdu í sambandi við Sosialin og Eirik Lindenskov. Onnur orsök til at hyggja at útvarpinum er, at hetta er stovnur, sum vit øll noyðast at gjalda til. Afturat hesum ber væl til at lesa tíðindapolitikkin her av, tí við einum hópi av tíðindasendingum við nógvum endurtøkum er tað ikki av plássrúmd, at tíðindini liggja eftir. Tíðindi í útvarpinum eru eisini fyri ein stóran part endurgeving av øðrum tíðindakeldum. Annars kann sigast, at stöðið á teimum stóru fjølmiðlunum er nökundalunda tað sama.

Útvarpið og Pravda – fyrr Herfyri royndi útvarpið at lýsa seg sum eitt rættiligt fjølmiðlasannleiksvitni. Fyrst skal sigast, at henda grein er grundað á ein gjølligan kunnleika til fjølmiðlar. Eg havi lisið bløðini í 50 ár, eisini útlendsk, serliga dansk. Havi tí eisini førleika at sammeta við fjølmiðlaruttan fyri landoddarnar. Lurti eisini stórt sæð eftir øllum tíðindasendingum hjá útvarpinum.

Sagt verður um bløðini í gamla Sovjet, at teirra fremsta endamál var orðarætt at endurgeva teir politisku boðskapir, sum teir fingi sendandi sum "tíðindaskriv". Tað var einki, sum æt at fara at kanna, um hesi tíðindi eisini samsvaraðu við veruleikan. Tað, sum umráddi, var, at lýsa politisku stöðuna, soleiðis sum makt-havararnir sóu hana.

Hinvegin so var tíðindaflutningurin rættiliga fríur, tá tað snúði seg um dagligar trupulleikar, sum vørutrot í handlunum, óbrúkilig almenn starvsfólk og tilíkt, sum eisini nógv verður gjørt burturúr í okkara miðlum.

Hetta eru stórt sæð somu prinsipp, sum útvarpið hevur í sínum tíðindaflutningi, serliga á tí politiska økinum.

Her er uppgávan bert upplestur av innsendum tíðindum og sjónarmiðum. Politisku tíðindini eru stórt sæð bert endurgeving av tilfari, sum verður

sent útvarpinum av teimum ymisku politikarunum. Heldur ein tingmaður ella ein flokkur, at nú hevur hann brúk fyri at koma í útvarpið, sendir hann útvarpinum seint á kvøldi eitt tíðindaskriv, sum útvarpsmaðurin kann hála úr faxinum ella telduni, tá hann, kanska illa svøntur, kemur til arbeiðis áðrenn kl 7. Hesi verða so lisin beinleiðis úr tekstinum, og so er hetta vanligar hævudstíðindini fyri dagin. Tað skal eisini tilskilast, at her er so einki bagatelmark.

Tað einasta, sum skal ansast eftir, er ikki at gera mismun millum tingmenn. Tingmenn meta bert útvarpið eftir, um teir sjálvur sleppa framat í tíðindunum, og tí ræður um, at eingin skal hava nakað at siga í so máta. Hvussu tíðindaflutningurin annars er, hevur ongan áhuga hjá politiska myndugleikanum.

Tí kann stutt sigast um tíðindaflutningin, at sigur

tingmaður A, at tingmaður B lýgur, so verður hetta endurgivið. Sigur B síðani, at tað er A, sum lýgur, so verður tað endurgivið. Men útvarpið kundi ikki funnið uppá at kannað og staðfest, hvør av teimum tað er, sum lýgur, tí so koma teir til ilnar við annan av teimum. Við einki at gera eru báðir nøgdir.

Hetta merkir, at tað eru politikararnir sjálvir, sum seta dagsskránnar fyri tíðindaflutningin. Er politiska skipanin samd um, at mál skulu tigast burtur, ja, so verða tey eisini tagd burturuttan mun til tann almenna áhugan, sum annars kundi verið at lýst málið.

Úrslitið verður eisini hareftir. Politiski tíðindaflutningurin er meinlíkur honum í Pravda – fyrr. Hinvegin verða tær dagligu 10-12 tíðindasendingarnar hjá útvarpinum fyltar upp av smámálum, sum um tey eru av størsta týðningi.

Uppsagdur yvirlækni: 50 tíðindasendingar Her skal bert verða nevnt eitt dømi úr rúgvuni. Einaferð í fjør var ein yvirlækni uppsagdur. Seinni varð uppsøgnin afturtikin og avloyst av eini ávaring. Hetta kundi í mesta lagi givið grundarlag fyri tveimum tíðindastubbum.

Bert á heimasíðuni hjá útvarpinum hevur hetta mál 18 greinar, og tá er tað als ikki vist, at alt er komið við. Tíðindi av hesum slagnum verða í minsta lagi endurgivin 3 ferðir, so groft roknað hevur útvarpið í minsta lagi havt 50 innsøg um hetta banala og fyri almennings rættiliga óáhugaverda mál.

Mál um rættarbrott hjá landsstýrismonnum verða ikki tikin upp á tungu, uttan í teimum einstøku forunum, tá einstakir flokkar kunnu gera sær dælt av hesum, og teir reisa málið politiskt. Men eru samgonga og andstöða samd um, at her skal gerast

minst møguligt burturúr, ja, so ger útvarpið eisini minst møguligt burturúr.

Gøla at býráðið fylgir rættargrundreglum Í veruleikanum váttað gølsøgan hjá útvarpinum um Eirik Lindenskov hetta. Sum tað skilst, snýr málið seg um, at býráðið hevur gjørt eitt umsitingarligt mistak, tá tað hevur givið eitt byggiloyvi. Hetta verður rættað, og sambært vanligum rættarreglum rindar býráðið eina upphædd fyri at rætta henda feilun á eini virðiligan hátt.

Hetta kann sammetast við "Jógvan S"-málið, har tað varð framt eitt tilvitað rættarbrott móti borgarum, stuðlað av sovæl samgongu sum andstöðu. Teir, sum rættarbrott varð framt ímóti, berjast nú á 2. ári fyri at fáa eitt rímligt endurgjald. Hetta saman við fleiri leysum endum í málinum verður stórt sæð ikki nevnt av útvarpinum. Í hesum málinum hava nevniliga ov nógvir politikkarar lík í lastini.

Tað kann eisini staðfestast, at um umrødda byggimál var eitt landsstýrismál, hevði tað ikki verið tikið upp á tungu av útvarpinum.

Tað er ringt at síggja, hvussu býráðið skal hava verið hótt av eini møguligari almannakunngering av, at tað fylgir vanligum rættarreglum. Her er annars ikki tikið stöða til leiklutin hjá Eiriki Lindenskov. Men aftaná at Eirikur hevur greitt frá hesum máli í Sosialinum, kundu fleiri spurningar verið settir. M.a. á hvørjum grundarlagi danski serfrøðingurin hevur givið sína meting av málinum. Tað er nú ikki púra ókent í fjølmiðlaheiminum, at tú fært svar soleiðis, sum tað verður spurt.

Tað er áhugavert, at útvarpið knappliga hevur fingið slíka umsorgan fyri pressuetikki, at tað fer í holt við at spyrja ein danskan serfrøðing á økinum. Men henda umsorgan er tí avmarkað til etikkin hjá øðrum og avgjört ikki hjá teimum sjálvum. Har kundu vit sett fleiri sera viðkomandi spurningar.

Ongan týðning, at kringvarpsstjórin er í Føroya Banka, men... Fyri at rættvísgera útvarpið verður tikon fram tann gamla søgan um, at stjórn

in, Jógvan Jespersen, er nevndarlimur í Føroya Banka. Sambært danska serfrøðinginum er hetta óheppið fyri trúvirðið hjá kringvarpinum.

Hesum vísir JJ aftur, og sigur seg ikki hava havt minstu ávirkan á tíðindaflutningin um Føroya Banka, ella, sum tað skilst, á tíðindaflutningin yvirhøvur. Hann fæst bert við umsitingarligar spurningar, har tann mest sjónligi er at draga V4 hvørt leygarkvøld.

JJ hevur fullkomiliga rætt í tí, at tíðindaflutningurin hjá útvarpinum um Føroya Banka ikki á nakran hátt er ávirkaður av hesum nevndarsessi hjá honum. Men tað frátekur ikki honum ábyrgdina fyri tíðindaflutningin yvirhøvur sum stjóri fyri stovnin.

Jógvan Jespersen: Kannar ikki sannleikavirðið á tíðindum Her skulu dragast fram nøkur dømi um tann ítøkiliga leiklut, sum vit vita, at JJ hevur havt á tíðindaflutningin.

Tað mest prinsippiella er, at hann alment hevur boðað frá til Umboðsmannin, at útvarpið hevur sum eina grundreglu, at tað eftirkannar **ikk**i sannleikavirðið í innsendum tíðindum. Úrslitið er sanniliga eisini hareftir. Tað kann prógvast, at tey mest ósannlíku tíðindi eru endurgivin – ikki bert í útvarpinum, men í øllum fjølmiðlum, har tað skuldi verið øll møgulig grund til eftirkanning.

Tað mátti verið ein upplagdur spurningur at sett tí danska serfrøðinginum, ella tí í Eiriksmálinum skakada Blaðmannafelagnum, um hetta er í samsvar við góðan fjølmiðlasið!

Her kann verða nevnt, at fyri fáum árum síðani fekk stjórin á BBC durafjórðing. Orsøkin var, at BBC **eina** ferð hevði latið vera við at eftirkanna sannleikavirðið á tíðindum í samband við Irak-kríggið.

Jógvan Jespersen: Útvarpsfólk kunnu ikki mistaka seg Ein annað grundsjónarmið hjá JJ er, at sambært honum gera tíðindafólkinu í útvarpinum pr. definition einki mistak. Tað einasta mark hann setir er beinleiðis ófólkaligheit. Tað skuldi nú bara mangla.

Hetta eru tíðindini hjá útvarpinum, sum tey eru lögð út á teirra heimasíðuna, har fremsti danski serfrøðingurin fellur sín dóm yvir Eirik Lindenskov. Spurningurin er á hvørjum grundarlagi serfrøðingurin er komin fram til sína niðurstøðu.

Júst her tykist útvarpið at avdúka seg sjálvt. Tað er har sagt verður, at Eirikur beinleiðis hótti býráðið. Hetta orðið er kanska tað snaring sum er gjørt fyri at fáa tað ynskta svarið. Tí hvussu ein annars lesur brævið hjá Eiriki, kann ikki fáast tað burturúr, at hann er komin við nakrari beinleiðis hóttan. Spurningurin kann bert vera, um talan var um óbeinleiðis hóttan. Hetta valdast tann sum lesur.

Men tað avgerandi er, at her var einki at hótta við. Hetta snýr seg um eitt mál, har tað er gjørt eitt mistak í eini málsviðgerð. Hetta kann henda á

einum og hvørjum. Eftirfylgjandi hevur býráðið avgreitt málið við endurgjald samb. vanligum rættarreglum. Tað er ringt at síggja hvussu hetta kann verða nýtt sum hóttan.

Tað er út frá hesum grund til at halda, at útvarpið ikki hevur latið danska serfrøðingin, fullfíggaðar upplýsingar, áðrenn hesin hevur avhøvdað Eirik.

Tískil er alt sum bendir á, at her var talan um ein gølutíðindaflutningur, har endamálið var at raka mannin heldur enn bóltin. Hetta hevði ikki borið til í einum skipaðum samfelag. Men hetta ber til hjá útvarpinum, sum heilt greitt er uttan nakra leiðslu.

Men grundað á frágreiðingina hjá Eirik um henda tíðindaflutningin vildi verið øll møgulig grund til at kanna, hvat veruliga liggur aftanfyri.

Men ein kæra um tíðinda-flutning verður pr. auto-matik afturvíst. Uttan mun til hvørjar grundgevingar ið verða nýttar av einum kærara, so fær JJ tað altíð snarað til, at kærarin hevur órætt.

Jógvan Jespersen: Kæurur skulu fáa avleiðingar Men tað allarringasta er, at tað fær avleiðingar at kæra. Avleiðingin er tann, at meira verður kært, tess meira verður viðkomandi útihýstur úr tíðindaflutninginum í útvarpinum. Hetta er eisini ein av orsökunum til, at tingmenn ikki siga seg ikki tora at finnast at útvarpinum. Teir skulu jú yvirliva av, at teirra sjónarmið verða kend.

Henda útihýsing hendir eisini, um viðkomandi hevur rætt, og skal her endurtakast prógv fyri tí.

Fyri nøkrum árum síðani hevði útvarpið sum fastan tátt í morgunsendingini at endurgeva høvuðstíðindini í bløðunum, sum komu út hendan dagin. Hetta var eitt frálíkt tiltak, sum kundi geva lurtarum høvi til at kunna seg um innihaldið í bløðunum, sum tey so kundu keypa sær um okkurt var av áhuga.

Vit undraðu okkum yvir, at bert tey stóru bløðini vórðu regluliga endurgivin, meðan tað var hipp sum happ, hvussu tað var við FF-blaðnum. Hetta mál endaði hjá umboðsmanninum, har JJ greiddi frá sum grundgeving, at tað bert vóru **tíðindabløð**, sum skuldu endurgevast í hesum táttinum. Tá FF-blaðið ikki var eitt tíðindablæ sambært JJ, átti tað ongan lut í hesi sending. Men her gav umboðsmaðurin okkum greitt viðhald og staðfesti, at FF-blaðið er eitt tíðindablæ. Tískil var tað av órøttum, at FF-blaðið ikki fekk somu sømdir sum hini bløðini.

Men hesum fingi vit onga gleði burturúr. Fyri at sleppa undan at fylgja einum møguligum viðhaldi til okkara frá umboðsmanninum, varð hesi táttur avtikin, áðrenn umrødda avgerð fall. Fyri Dimmalætting og Sosialin, ella Portalin, hevur hetta ongan týðning, tí hesi bløð verða javnan endurgivin í útvarpinum við keldutilvísing.

Hjá FF-blaðnum gjørdist stóðan tann, at blaðið áðrenn kærana, har vit fingi rætt, fekk endurgivið síni høvuðstíðindi í minsta lagi aðru hvørja ferð, blaðið kom út. Síðan vit fingi viðhald er neyv-an nøkur forsíðusøga hjá

felagnum endurgivin í útvarpinum. Tað, sum mán-aðar ímillum verður endurgivið, er annars slíkt smáttari, at fyri okkum kundi tað eins væl verið null. Vit hava tískil einki at missa við at loyva okkum at skriva hesa grein!

Harðkókað einsrætting Hvussu harðkókaður JJ annars er í síni einsrætting kann prógvast av einum øðrum dømi um sama mál. Málið hjá umboðsmannin snúði seg um eitt einstakt FF-blað, sum ikki varð endurgivið av útvarpinum, tann dagin blaðið kom út. Vit lýstu tískil yvirskriftirnar sum lýsing í útvarpinum seinni sama dag. Fyri hetta fingi vit rokning. Vit boðaðu frá, at vit rindaðu ongan rokning fyrr enn avgerðin hjá umboðsmanninum var komin. Vit mettu tað sum rímligt, at fingi vit viðhald, so varð rokningin strikað. Útvarpið kundi tá ikki fara at krevja okkum at gjalda nakað, sum samb. umboðsmannin skuldi verið ókeypis.

Men her var so púra einki at heinta. JJ syrgdi snildisliga fyri at blokera okkum fyri lýsingar í útvarpinum, til vit høvdu goldið. Og beint uppundir ein landsfund, høvdu vit einki val.

JJ kann uttan iva við røttum siga, at hann hevur onga lóg brotið. Men hetta lýsir hansara hugburð. Og hesin hugburður gevur eisini eina góða frágreiðing um almenna tíðindaflutningin, sum hann hevur ábyrgdina av.

Tað er óneyðugt at siga, at alt tað, sum er ført fram í hesi grein, kann dokumenterast, og tað er eisini dokumenterað í FF-blaðnum fyrr.

Viðvíkjandi fjølmiðlalógini Sum umboð fyri almenningin kunnu vit staðfesta, at her er okkurt grundleggjandi galið. So er spurningurin, hvat tann nýggja fjølmiðlalógin kann gera á hesum økinum. Vit kunnu ikki fara í smálutir, og vilja bert halda okkum til fjølmiðlanevndina. Sum vit síggja er stórt sæð talan um eina avskrift av donsku lógini. Hetta er als ikki nóg gott, tá hugsað verður um munin á støðinum á donskum og føroyskum fjølmiðlum.

Vit skuldu havt eina strangari og meira ítøkilig fjølmiðlalóg. Í hesum uppskoti er tað mótsett. Sambært uppskotinum eru fjølmiðlarnir umboðaðir við helvtini av fjølmiðlanevndini. Hetta er tað

sama sum í Danmark, men í Føroyum kunnu vit vænta, at ein slík umboðan fer at blokera fyri at gera nakað við grundleggjandi trupulleikar hjá okkara fjølmiðlum.

Her kann skoytast uppí, at fyri nakað av tíð síðani hevði útvarpið eina heila herferð móti lokalnevndini hjá politinum, tí lög-reglan var umboðað í eini nevnd, sum kannaði seg sjálva, sum útvarpið helt vera av allari leið. Út frá hesum sjónarmiðinum hjá fremsta fjølmiðlinum er tað ein spurningur, um fjølmiðlarnir yvirhøvur eiga at vera við í fjølmiðlanevndini. Ikki minst tá hugsað verður um, hvussu lítlan áhuga teir hava havt fyri nøkrum sum helst fjølmiðlaetikki. Men soleiðis spælir klaverið ikki. Nú vilja teir so sanniliga vera uppi í.

Síðani skal landsstýrið velja ein lim, har tað í donsku lógini er ásett, at tað er Hægstirættur. Tað er heilt burturvið, at nakar politiskur myndugleiki skal velja lim í eitt fjølmiðlaráð, ikki minst tá hugsað verður um, at tað júst er í sambandi við politiska tíðindaflutningin, at tað er størstur tørvur á ábót. Um tað ikki er Hægstirættur, so er tað Føroya Rættur, sum skal velja hendan limin.

Afturat hesum er ásett í fyriliggjandi uppskoti, at nevndin skipar seg sjálv, meðan tað í Danmark er tann av Hægstarætti valdi limurin, sum verður formaður. Skal nevndin skipa seg sjálv, kann tað væl henda, at tað verður eitt umboð fyri fjølmiðlarnar, sum verður formaður. Tá kann nýggja lógin lættliga gerast verri enn einki við blástempling av verandi tíðindapolitikki. Tað er tað ringasta, sum kann henda. Her skal skoytast uppí, at tá tað nú verður tosað so nógv um sjálvjustits hjá fjølmiðlunum, kann út frá hesi grein metast um, hvat hald er í tí. Tað næstringasta er, um tað er umboðið, valt av landsstýrinum, sum verður formaður. Hesin kann lættliga roknast fyri at hava somu áhugamál sum fjølmiðlarnir at tekkjast "politiska viljanum".

Síðan skal veljast eitt umboð fyri almenningin. Í Danmark er hetta lagt út til Dansk Folkeoplysnings Samráð.

Í fyriliggjandi uppskoti er tað upp til Fróðskaparsetrið at velja umboð fyri almenningin. Hetta duga vit ikki at síggja nakað skil í. Tey fremstu umboð fyri almenningin mugu í Føroyum sigast at vera

fakfeløgini. Tí skuldi hetta verið ein sera nærliggjandi møguleiki, sum tingið eigur at umhugsa.

Annars vilja vit vísa til

tær greinar, sum eru skrivaðar í FF-blaðnum um fjølmiðlamál. Tær finnast á heimasíðuni:

www.fiskimannafelag.fo

og nýttast kann leitorðið "fjølmiðlar". Serliga verður víst til blað nr. 312 og 314.

TÓRSHAVNAR KOMMUNA

Reiðrið

- er eitt ansingarstað, ið verður nýtt til børn hjá einum dagræktara, sum hevur forfall.

Í Reiðrinum starvast trí fólk.

www.torshavn.fo

Barnaansingin í Tórshavnar kommunu

Tórshavnar kommuna søkir vegna Dagræktina eftir:

- einum hjálparfólki til ansingarpláss ið Reiðrið at arbeiða 40 tímar aðru hvørja viku at byrja 1. april 2006 ella skjótast til ber.

Arbeidsuppgávur

Viðkomandi, ið settur verður, hevur í samráð við økispedagogin og dagræktarleiðaran dagligu ábyrgdina av ansingarplássinum Reiðrinum.

Vit vænta, at tú

- hevur royndir innan barnaansing
- kanst arbeiða sjálvstøðugt
- hevur góð samstarvsevni
- kanst taka móti supervisión frá økispedagoginum og dagræktarleiðaranum
- ert opin fyri øðrum uppgávum

Setanarviðurskifti

Starvið verður sett sambært sáttmála millum Føroya Pedagogfelag og Kommunala Arbeidsgevarafelag Føroya.

Meira fæst at vita

um starvið við at venda sær til Marjun Midjord, dagræktarleiða tlf. 302010

Umsóknir

saman við upplýsingum um útbúgving, royndir og møguligum viðmælum skulu vera Dagræktarskipanini, postsmoga 32, FO-110 Tórshavn, í hendi í seinasta lagi mánadagin 20. mars 2006.

Kundaráðgevi

til Suðuroyar Sparikassa

Vilt tú vera við til at seta kundan í fokus?
Vilt tú gerast ein týðandi leikari á einum nýskapandi liði?

Suðuroyar Sparikassi søkir eftir kundaráðgeva til spildurnýggju deildina í miðbýnum í Havn.

HØVUÐSUPPGÁVUR
Ráðgeving av privatkundum, og kreditviðgerð. Harumframt fært tú ein týðandi leiklut í framhaldandi menningini av Suðuroyar Sparikassa.

FØRLEIKAKRØV
Peningastovnsútbúgving við hóskaði eftirútbúgving, samsvarandi útbúgving ella hægri útbúgving.

Vit vænta at tú er positiv/ur, ágrýtin og fyrikomandi og dámar fjelbroyttar uppgávur. Høvir tú hug at frætta nærri um starvið, er tú vælkomín at seta teg í samband við

Rúna H. Johannesen, deildarleiðara,
á tel 359842, fartel. 239873,
runi@sparsu.fo
ella við at stökka inn á gólvið á gongugøtuni í miðbýnum í Havn.

Umsóknarfreistin er 13. mars 2006.
Umsóknir skulu sendast til Suðuroyar Sparikassa, Postboks 374, 110 Tórshavn, móttakar: Rúni H. Johannesen, deildarleiðari.

Vitja eisini heimasíðu okkara www.sparsu.fo

Litíð hjá Suðuroyar Sparikassa er mannað við 19 fólkum. Vi arbeiða saman fyri at veita kundum okkara einu matadygga tænastu og at tryggja framtíðina hjá Suðuroyar Sparikassa. Vi seta kundan í fokus og leggja áherslu á nýskapin, ferleikamenning og hugna fyri okkara kundar.

SUÐUROYAR SPARIKASSI

Postboks 374 • 110 Tórshavn • Telefon 359870 • Fax 359873
www.sparsu.fo • sparsu@sparsu.fo

Jakku helt seg til leistin:

Skómakari í 70 ár

Tann 19. februar andaðist Jakku skómakarin við Gøtugjógv, 90 ára gamal. Hervið er enn ein partur av ímyndini av barndóm-inum í Gøtu farin undir grønu torvu. Jakku og hansara vóru ein partur av okkara lívi. Jakku var jú skómakarin, sum øll høvdu ørindini hjá – nú og tá. Ikki minst tá farast skuldu til skips. Jakku setti jú tey reyðu skøftini á gummistívlarnar, sum var ein neyðug útgerð hjá fiskimonnum. Hesir stívlar var ein nýskapan tá. Kona hansara – Marsanna – var frisør. Til hana fóru øll konufólkini at krúlla sær og at frætta tíðindi, og vit mannfólk fóru til hennara at klippa okkum og uttan at fáa stórvegis tíðindi.

Og so vóru tað børnini. Vit bæði Anna vóru javngomul og sótu lið um lið í gamla skúla og fylgdust alla skúlatíðina. Enn ringja vit til hvørt annað, tá vit hava føðingardag 10. og 21. august.

Tá eg var farin til Havnar helt eg tó áfram at ganga inn til Jakku. Í mong ár var tað ein sjálf-fylgja at fara inn á golvíð her, tá man kom norður at vitja. Her var altíð ein serligur hugni, og ein kendi seg vælkomnan. Ikki minst minnst eg lóturnar á verkstaðnum, har mangt prátið fekst við Jakku, meðan hann skósaði. Ikki minst dugði hann væl at greiða frá lívinum í Havn, tá ið hann var í læru hjá yngra Knút skómakaranum. Verkstaðurin hjá Knúti var ein miðdepil í Havn tá tí í tíðini, so Jakku fekk stórt sæð alt við, sum hendi í tí umhvørvinum og í Havn annars. Knút var ommubeiggi mín, og tí kendi Jakku eisini alla mína ætt í Havn.

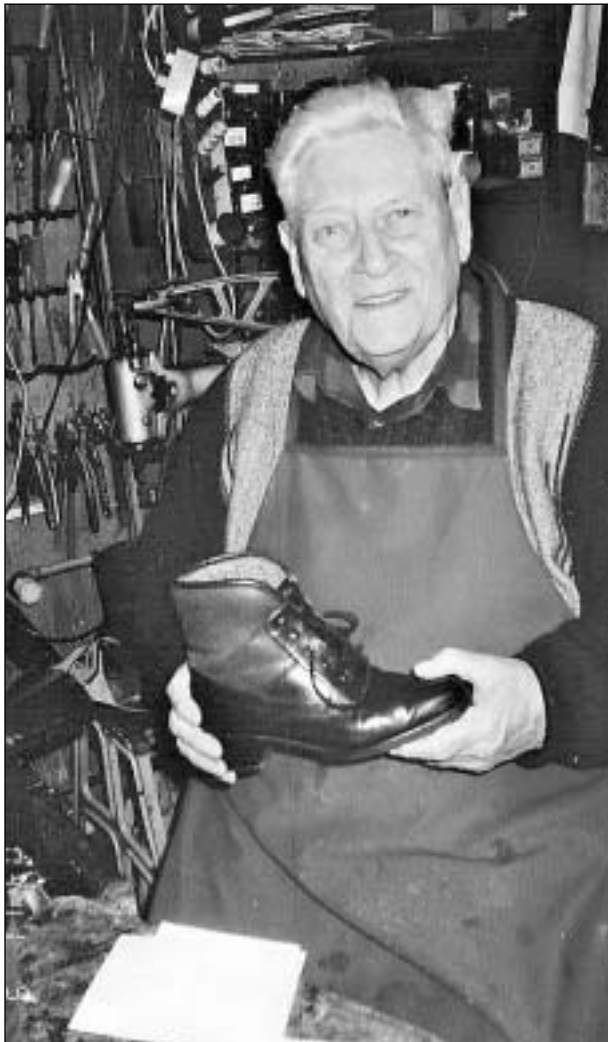
Jakku var føddur 14. september 1915. Foreldrin vóru Liggjas og Anna Sofía á Fløttinum í Syðrugøtu. Anna Sofía doyði ung, meðan Liggjas gjørdist 91 ára gamal. Hann var ein av teimum, ið vóru til lands á Bakkafjørðinum í Íslandi í nógv ár. Hesa søgu gjørdi vit nógv burtur úr í FF-blaðnum í 2003, eisini við hjálp frá Jakku og systirsoni hansara í Íslandi, Elias. Vit báðir hittu tá gamlar kenningar hjá føroyingum á Bakkafjørðinum.

Tey vóru 6 systkin. Umframt Jakku vóru Alma,

Nancy, Maria, Jóhannes og Hildigarð. Bert Hildigarð livir eftir, 86 ára gomul, heilt byrg og skilagóð. Tað hevur altíð verið sera gott samanhald millum systkini, og eisini millum teirra børn. Afturat systkjunum vaks eisini Godtfred Thomsen upp her. Hann var ættaður av Eiði, og umstøðurnar hava ikki hava verið so góðar, so eina ferð, tá ið Liggjas var á Eiði, tók hann Godtfred við sær aftur til Gøtu at búgva hjá teimum. Her var eingin málsviðgerð ella tilíkt, sjálvst konan visti ikki av tí. Men væl riggaði. Soleiðis var tað so ofta tá í tíðini. Godtfred gjørdist ein kendur gøtumaður. Ikki minst í Brøðrasamkomuni, har fleiri ættarlið av gøtubørnum minnst hann frá sunnudagsskúlanum. Frammanundan var beiggi hansara (Eiðis) Hans Jacob komin til Gøtu. Hann búði í Blásastovu í Norðragøtu og flutti sum vaksni til Syðrugøtu.

Hjá Jakku var lívið tað sama sum hjá øðrum tá í tíðini. Hann gekk í skúla hjá Símun Paula úr Konoy, eins og nógv ættarlið av gøtufólki hava gjørt. Jakku plagdi at skemta við, at sjálvur var hann ein sibbi. "Nógv ímillum pápi tín". Men hvussu var og ikki. Seinastu árin gjørdist tað øvugt! Báðir konfirmeraðust teir saman við øðrum úr Gøtu í tí tá nýggju kirkjuni við Gjógv. Til jarðarferðina var ein, sum konfirmeraðist samstundis, og tað var Elias hjá Benadikt, sum nú fer at nærkast teimum 91.

Til skips og so at læra til skómakara Sum allir aðrir dreingir tá í tíðini fór Jakku til skips, og hann fór við "William

Jakku á verkstaðnum. Her var hann javnan til hann tátaði í tey 90 árin.

Cloves". Men sjóverkurin var ov ringur, so Jakku gavst eftir nøkrum túrum. Jakku hevur verið fittur í hondunum, so hann royndi at fáa lærupláss, og hann kom so at læra til skómakara hjá Knúti. Hann fekk onga løn men frítt upphald samstundis skuldi hann vera húskallur hjá Knúti. Her var nóg mikið at gera. Húsið var fult av børnum, og tey høvdu eisini neyt við tí nógva arbeiði, sum hetta hevði við sær. Men Jakku var sera raskur og góðsligur. Tí riggaðu hann og Knút so væl saman!

Tá ið hann var útlærdur

og gjørdist sveinur, fekk hann løn – 24 kr. – um vikuna. Tá fekk Jakku ráð at keypa sær eina grammofoon, sum kostaði kr. 85. Hetta var óhoyrt luksus tá í tíðini.

Seinni flutti Jakku aftur til Gøtu, men hann vitjaði ofta aftur í Havn og hjálpti Knúti, tá boð vóru eftir honum. M.a. var hann í Havn, tá "Lincoln City" varð bumbaður. Tá gjørdi teir skógvar til umvælingar hjá fleiri av manningini, sum doyðu í hesi hending.

Tað skal leggjast afturat, at tíðin í Havn skapti eitt lívlangt vinalag millum

ættina hjá Jakku og teimum hjá Knúti. Minnst at abbaðørn hjá Knúti plagdi at koma norður til Gøtu at ferðast og øvugt. Ættin hjá Jakku fór eisini til Havnar at ferðast hjá Knúti, sum doyði í 1968.

Ættarfólk hjá Knúti fylgdi eisini Jakku á gravarbakkan.

Adam og Eva

Jakku giftist við Marsannu hjá Jóhannes Jakku við Gøtugjógv, og her bygdu tey sær eisini hús. Børnini eru Kári, Anna, Jóhannes og Liggjas. Dreingirnir eru allir á ein ella anna hátt mekanikarar, so handlag-ið er farið í arv. Abbaðørnini eru 15 og langabbaðørnini 10. Marsanna doyði í 1990.

Í 13 ár búði eitt bretskt trúboðarapar "Adam og Eva" í Gøtu. Tey gjørdust vinir við Jakku og Marsannu, og tey gjørdust álit í samkomuni Filadelfia í Gøtu í mong ár.

Bukaði mangan prestin

Umframt at forsolla skógvar hevði Jakku eisini onnur arbeiði. Eitt av teimum var at vera arbeiðsformaður við vegarbeiði hjá landsverkfrøðinginum í heili 24 ár. Sum sagt verður: Jakku hevur bukaði mangan prestin!

Tað kann eisini vera nevnt, at Jakku var millum tey fyrstu í Gøtu, sum fingi bil. Og serliga kendir vóru hansara Rambler bilar. Men tað vóru eisini onnur, sum fingi gleði av hansara bilum, tí makarleysur var hann at koyra fyrri onnur, ikki minst tá fólk ikki høvdu bil. Tað var langt hjá norðragøtufólki at fara á mæti í Syðrugøtu, so Jakku koyrdi tey gleðiliga aftur og fram.

Gjørdist russaravinur

Á heilt eldri árum fekk hann ein leiklut, sum hann avgjørt ikki hevði roknað við tá ið hann var yngri, og tað var sum "russaravinur". Tað lógu nógv skip á Skála til umvælingar, og her var eitt stórt tal av fólki umborð. Jakku hevði bæði tímiliga og andaliga umsorgan fyri teimum. Hann gav teimum bíbliur og koyrdi ørindi við teimum. Ikki minst at keypa gamlar bilar, sum russararnir vildu hava heim við sær at gera í stand. Tað endaði so eisini við, at Jakku giftist við einari russiskari konu – Klaru, sum var við einum av skipunum. Fyri sína umsorgan fekk Jakku eisini heiðursmerki frá russisku myndugleikunum. Til jarðarferðina vóru eisini fleiri russarar, búsitandi í Føroyum, og annars føroyskir "russaravinir".

Fyrst og fremst var Jakku "skómakarin". Hann byrjaði í hesum yrki 18 ára gamal, og hann var framvegis á verkstaðnum inn til í fjør. Hann hevur í hvussu er fylgt orðatakinum: "Skomager, bliv ved din læst." Hann hevur í hvussu er verið skómakari í 70 ár. Nú hann er farin er gamla skómakaryrkið eisini farið í søguna. Hann hevði eisini skósølu, men hesa lat hann yvir til abbasonin fyri nøkrum árum síðani.

Jakku og Marsanna dugdi so sera væl at fáa vinir. Tey høvdu altíð fólk. Ættarkær vóru tey eisini, og systirsynir Jakku – bæði úr Danmark og Íslandi – komu heim at fylgja. Elias hjá Mariu sigur, at Jakku var "verðins besta menniskja". Eitt annað dømi um Jakku og Marsanna var, tá Jaspur hjá Kára sum smádrongur í longri tíð varð innlagdur á "Kysthospitalet" í Kalundborg fyrri mjadnafeil. Marsanna og Jakku vitjaðu á sjúkrahúsinum, og tey blivu vinir fyrri lívið við sjúkrasystir, sum var um Jaspur. Soleiðis vóru tey bara.

Nú eru tey bæði farin. Vit eru mong sum minnst Jakku og Marsannu við takksemi. Tey vóru fólk, ið settu lit á okkara tilveru, og sum vit bert hava góð minnir um.

Óli í Tjørnustovu

Henda myndin varð tikin á 90 ára føðingardegnum hjá Jakku 14. september í fjør. Her er Jakku saman við Elias hjá Mariu, systir Jakku. Hann var komin heim í føðingardag og sigur um Jakku, at hann var verðins besta menniskja.

Vit hava útgerðina

- ◆ Flóttrol ◆ Snurpunótir
- ◆ Botntrol ◆ Aliútgerð
- ◆ Rækjutrol ◆ Annað

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
 Bakkavegur 22
 530 Fuglafjørður
 Telefon 474 200
 Telefax 474 201

Tórshavn:
 Vestara bryggja 12
 100 Tórshavn
 Telefon 35 43 91
 Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

Klaksvíkar Sjúkrahús
 FO-700 Klaksvík

Frítíðaravloysarar

Deild A - kirurgisk songjardeild
 Deild M - medisinsk songjardeild

Sjúkrarøktarfrøðingar og
 heilsuatstøðingar / sjúkrahjálparar

Søkt verður eftir frítíðaravloysarum á songjardeildunum A og M í tíðarskeiðnum 18. juni til 15. august 2006.

Anæsteseideildin

Søkt verður eftir avloysara fyri sjúkrarøktarfrøðing til anæsteseideildina frá 1. juni til 31. august ella eftir nærri avtalu.

Neyðugt er við serútbúgving sum anæstesi-sjúkrarøktarfrøðingur.

Skurðgongin

Søkt verður eftir avloysara fyri sjúkrarøktarfrøðing á skurðgongini frá 1. juni til 31. august ella eftir nærri avtalu.

Neyðugt er við kunnleika og royndum innan økið.

Nærri fæst at vita um stórvini frá: Jonu Nielsen, fyrstøðukvinnu, tlf.: 455463 lokal 106 ella teldupostur: fyrstodukvinna@ks.fo.

Lønar- og setanartreytir sambært sáttmála millum avvarðandi yrkisfelag og Figgjarmálaráðið.

Umsókn, saman við prógvi og autorisatió, verður sent til:

Klaksvíkar Sjúkrahús
 Att.: Umsjónarmaðurin
 FO-700 Klaksvík

Umsóknarfreist 24. mars 2006.

Fiskimálaráðið

Kunning um telefonstuðul

Føroya Løgting hevur samtykt at seta úr gildi lögtingslóg nr. 96 frá 6. juni 1997 um stuðul til telefonútreiðslur hjá langfarasjómonnum frá 31. desember 2005.

Ásett er somuleiðis, at umsóknir um telefonstuðul skulu vera Fiskimálaráðnum í hendi í seinasta lagi 31. mars 2006.

Umsóknir, sum koma inn eftir 31. mars 2006 verða ikki viðgjørdar.

Lønjavningarstovan

T Ó R S H A V N A R K O M M U N A

Kunngerð um leysgangandi hundar

Ikki er loyvt at hava hund gangandi leysan, uttan so at hann er havdur í bandi ella er við fólk, sum hevur fullt ræði á honum.

Gongur hundur leysur uttan leiðara, tekur lögreglan hann upp og boðar tí frá, sum hundin eigur.

Hevur hundurin ikki helsi og spjaldur, verður lýst eftir áðaranum. Hevur áðarin ikki gjørt vart við seg innan 3 ferðir 24 tímar frá tí, boðað er frá, kann lögreglan avhenda ella avliva hann.

Klaksvíkar Sjúkrahús
 FO-700 Klaksvík

Bioanalytikarar

Søkt verður eftir summarfrítíðaravloysara fyri bioanalytikara í tíðarskeiðnum 1. juni til 31. august 2006.

Lønar- og setanartreytir sambært sáttmála millum Bioanalytikarafelagið og Figgjarmálaráðið.

Nærri fæst at vita um starvið, við at venda sær til rannsóknarstovuna tlf. 455463 lokal 305 ella 315.

Umsókn, saman við avriti av prógvi og autorisation v.m., verður at senda til Umsjónarmannin, Klaksvíkar Sjúkraús, FO-700 Klaksvík.

Umsóknarfreist 12. mars 2006.

370 mill. í stuðul til donsku fiskivinnuna

Danski staturin letur saman við ES 370 mill. í stuðul til donsku fiskivinnuna í ár. Av hesum fara 240 mill. til upphøggingarstuðul. Hetta tal gevur eina ábending um, at danska fiskivinnan framvegis bert gongur niður á bakka. Kvotur og fiskimøguleikar eru so smáir, at einasta eftir er at loysa, er at keypa fiskimenn til at gevast, so meira kann vera í part til teir, sum eftir eru.

50 milliónir fara til at bota um havnarviður-skifti, meðan 20 milliónir fara sum stuðul til at menna fiskiídnaðin. Júst hetta er áhugavert hjá okkum. Her gremja vit okkum um, at fiskur fer óvirkaður av landinum. Samstundis gevur ES sínum virkjum ein stuðul, sum gevur teimum ein kappingarfyrirum. Men samstundis er hetta ein stuðul til at menna vinnuna. Á tann hátt kemur peningurin inn aftur. Men hjá okkum verður einki gjørt frá almennari síðu. Her er nevnliga eingin politikkur á økinum.

Útlendskur fiskiskapur undir Føroyum

Uppgerðin yvir útlendskan fiskiskap undir Føroyum í januar og februar vísir, at veidd eru tilsamans 13.287 t. Av hesum eru 11.820 tons svartkjaftur, sum allur verður veiddur av russarum. Næststørsta nøgdin er longa 373 t og síðan brosmá 335 t, sum stórt sæð øll verður veidd av norðmonnum. Fraklendingar hava veitt 200 t av langasporli. Upsaveiðan er 107 t veidd av ymskum ES londum. Aðrar nøgdir eru undir 100 tons.

Tilsamans er talan um 478 fiskidagar. Rusland eigur teir 311, Noreg 167 og Frakland 147. Bretar, sum fyrr áttu mesta av útlenska fiskiskapinum undir Føroyum, høvdu 59 dagar.

Nú kemur rokningin fyri "Jógvan S" málið:

Verður í minsta lagi 2,5 mill. kr.

Tann 24. mars kemur endurgjaldsmálið hjá "Jógvan S" til dómssviðgerðar í Føroya Rætti.

Tað kann sigast, at endurgjaldið verður í minsta lagi 2,5 mill.kr., sum fiskimálaráðið longu hevur játtað fyri beinleiðis útreiðslur, sum reiðarið hevur havt av hesum máli. Men hetta góðkenna saksøkjararnir ikki. Teir vilja eisini hava endurgjald fyri m.a. tann órætt, sum teir hava liðið. Hvussu verður við tí fer rætturin so at taka stóðu til.

Hetta merkir, at landskassin skal í hvussu er út við milliónir í fleirtali, og tann "góði" spurningurin er, hvør ið hevur ábyrgdina av hesi rokning.

Svarið er øll tann politiska skipanin, bæði samgongan og andstøðan, sum var undan seinasta lögtingsvali, og tann sum er nú. Tað var Jacob Vestergaard, sum tók fiskiloyvið aftur eftir politiskum trýsti, væl vitandi at tað er ein grundleggjandi

rættarregla, at ein tilsøgn frá almennum myndugleika til borgara er bindandi.

Her var talan um eitt beinleiðis tilætlað rættarbrot, sum er ein góð lýsing av Føroyum sum rættarsamfelag. Vit hava sum einasta blað lýst hetta mál til fulnar og hava lýst teir leysu endarnar í málinum. M.a. um lögfrøðina á lögtingsskrivstovuni mótvegis henni hjá Føroya Rætti.

Tað hevur politiskt verið roynt at tiga hetta mál í hel væl hjálpt av teimum eftir egnu tykki professiønnu fjølmiðlunum. Men tá nú rokningin er í hond verður spennandi at síggja, hvussu menn fara at vaska sínar hendur.

Vanliga plagar dómur at falla umleið ein mánað eftir dómssviðgerðina. So tað er spurningurin, um hann kemur áðrenn tingið fer í summarfrí.

Vit fara undir øllum umstøðum at fylgja málinum upp.

Soltin tingseta

Tað er altíð við einum ávísum spenningi, at bíðað verður eftir seinasta fram-løgudegnum hjá tinginum, sum hesa ferð var fríggjadagin í seinastu viku.

Tingmenn hava gjøgnum tingsetuna gramt seg um, at teir hava havt so lítið at gera við lóggávuárbeiði. Tí mugu teir fáa tíðina at ganga við fyrispurningum av skiftandi dygd.

Men seinasta framløgudagin, tá kemur út innspunnið tógv! Tá siggja vit, hvat landsstýrið og samgongan veruliga hevur upp á hjarta.

Seinasti framløgudagur varð tó sera soltin. Andstöðan kom við uppskotum, sum ein andstöða eigur. Her vóru eisini skilagóð uppskot, t.d. viðvíkjandi ALS.

Men frá samgonguni var tað tó sera soltið. Her var fyri tað mesta talan um dagfóringar av ymiskum slag. Tað, sum tó mest kann leggjast merkis til, er tað, sum ikki varð lagt fram.

Framvegis eingin vanlukkutryggingarlóg. Eitt dømi um hetta er nýggja vanlukkutryggingarlógin, sum skuldi verið ein neyðug dagfóring av galdandi lóg, sum tíðin fyri langari tíð síðani er lopin frá. Henda lógin hevur verið á veg í ikki minni enn 10 ár. Í 1994 ella 1995 varð settur ein bólkur at endurskoða lógina. Nøkur fá ár seinni var eitt lógaruppskot klárt. Tað hevur eisini verið lagt

fram í nærum hvørjari tingsetu í fleiri ár, men er burturdottið aftur. Nakrar ferðir hevur tað verið vegna útskriving av vali í úrtíð, aðrar ferðir tí lögtingið ikki hevur havt stundir at viðgera málið. So skuldi ein trúð, at tað fyrsta landsstýrið gjørdi, tá ein tingseta byrjar, er at leggja málið fram aftur. Men tað verður heldur ikki gjørt. Vit kunnu bert staðfesta, at tað heldur ikki kemur at henda í hesi tingsetuni.

Sjálvt einföld mál verða ikki loyst

Fyri kortum fingur vit til ummælis eitt uppskot um broyting í dagpengalógin, og var hetta uppskot tengt at eini komandi vanlukkutryggingarlóg. Tíbetur er hetta uppskot heldur ikki komið fram, tí tað vildi verið til skaða fyri fiskimenn. Men í okkara ummæli av hesum uppskoti vístu vit til eitt annað mál á sama øki.

Rindar skattuttan at fáa rættindi. Hetta snúði seg um støðuna hjá einum persóni, sum ikki hevur bústað í Føroyum, men sum rindar sama skatt til føroyska landskassan sum tey, hann arbeiðir saman við. Hesin

fær ikki dagpengar, tí treytin fyri at fáa hesar er, at hann bæði rindar skatt í Føroyum og hevur bústað her. Eftir okkara tykki má tað vera nóg mikið, at hann rindar sama skatt sum onnur fyri at fáa somu sømdir.

Aðrir norðurlendingar í Føroyum eru kortini tryggjaðir við norðurlandskum sosialum konventiónum. Tó við einum undantaki, og so lógi hetta ljóðar, er hetta undantak tey, sum búgva í kongaríkinum. Hetta hevur skapt dømi um, at føroyingur, við bústaði í Danmark, er komin til Føroyar at vera við fiskiskipi. Men tá hann gjørdist sjúkur, fekk hann ikki eitt oyra av umrøddu orsök. Men hevði hann bústað í Oslo, so var eingin trupulleiki. Hetta er eitt hol í lóggávuni. Vit tosaðu um hetta mál við landsstýrismannin, tá hann tók við fyri fleiri árum síðani. Hann hevur lovað at fáa hetta greitt, men einki hendir, hóast vit hava mint hann á tað, seinast miðjan januar.

Talan er um eitt pinkumál, sum lættliga kundi verið greitt. Hetta sigur nakað um, hvussu tungt lóggávuárbeiðið er í Føroyum. Kanska er hugburðurin tann, at tá tað

bert snýr seg um einstakar borgarar, sum koma í klemmu, so hevur hetta ikki so nógv uppá seg. Men hjá okkum er trupulleikin eins stórur, um tað er ein ella túsund borgarar, málið snýr seg um. Tað sama er galdandi fyri tann rakta borgaran.

ALS-málið framvegis blokerað. Eitt annað dømi, sum má skírást beinleiðis kreppa í lóggávuskipanina, er ALS-málið. Fyri einum ári síðani legði landsstýrið fram á ting uppskot um at broyta ALS-lógina. Her skal ikki komast inn á innihaldið, bert tað prinsippiella í málinum. Tá málið skuldi til 1. viðgerð, varð landsstýrismaðurin kroystur at taka málið aftur, tí onkur lögfrøðingur á lögtingsskrivstovuni knapp-

liga var komin í tankar um, at uppskotið var ímóti stýrisskipanarlógini, og tí ikki kundi viðgerast í tinginum. Hetta varð gjørt, hóast tað almenna hevði goldið nøkrum av fremstu lögfrøðingum í landinum sekssífraða upphædd fyri at kanna hetta. Teir vóru eftir drúgva viðgerð komnir til tað úrslit, at her var eingin trupulleiki.

Men nú eitt ár er farið, er ikki komið eitt fet víðari. Tí er henda lógin framvegis strandað av nevndu orsök, nevnliga ein træta um, hvussu stýrisskipanarlógin skal skiljast. Tí hendir einki.

Nú frættist frá tingformanninum, at her er nærum eingin trupulleiki kortini. Hetta ljóðar gott, men vit fara at koma aftur til hetta í komandi blað.

Er tað fullveldið umaftur

Hetta er bert enn ein vátan um, at teir grundleggjandi spurningarnir verða ikki tiknir upp. Spurningurin er, um tað er fullveldis-"syndromið", sum er í ferð við at endurtaka seg. Tað er alment viðurkent, at stórir partur av orkuni hjá landsstýrinum 1998-2004 fór til fullveldið. Dagligar trupulleikar varð einki gjørt við, og tí endaði eisini alt í einum hurli-vasa.

Nú tykist, sum at allar kreftir verða settar inn upp á "visjón" í 2015, og hetta skal ganga útyvir daglig mál, sum skulu loysast í 2006! Úrslitið verður væl saktans tað sama sum við fullveldinum.

Ikki minst tá sjálvt lögmaður ikki viðurkennir nakran trupulleika.

Klaksvíkar Sjúkrahús
FO-700 Klaksvík

Ortopædkirurgiskur skómakari & bandagistur frá SAHVA

verða á Klaksvíkar Sjúkrahúsi 4.-5. apríl 2006, og á Landssjúkrahúsinum 6. apríl 2006. Tíð fæst við at ringja á tlf. 45 54 63, mánadag og týsdag kl. 10-12, í seinasta lagi 28. mars 2006.

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnismisnýttarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

Tær bestu og biligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radióútgørð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgørð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgørð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatíons-útgørð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatíons Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinett	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgørð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Útlongsul av Skipanesi:

Søgan um tey úr Ytstahúsi, sum fóru út í heim

Tað eru kanska tey sum halda, at tað at føroyingar hava útlongsul er eitt nýtt fyrbrigdi, men soleiðis er tað als ikki.

At taka úr
blaðnum

Síðurnar 9,
10, 15 og 16
kunnu takast
úr blaðnum

Tað eru nógvar frásagnir um ungar føroyingar, sum fyri meira enn hundrað árum síðani fóru út í heim-in. Sjálvsagt eru fleiri orsøkir til hetta. Ein orsøk kann vera vanligur útlongsul. Orsøkin kann eisini hava verið, at umstøðurnar í Føroyum vóru so vánaligar, at einasti máti at sleppa burtur úr teimum var at sleppa sær burtur. Og var ein fyrst farin avstað, so var tað oftast so, at viðkomandi kundi als ikki koma heim aftur, og tí liggja ofta stórar avgerðir aftanfyri hetta at taka avgerð um at fara frá øllum sínum heimliga umhvørvi.

Vit fara at hava nakrar frásagnir av Skipanesi um hetta, samstundis sum vit eisini fara at koma inn á søguna hjá hesi bygdini.

Hóast bygdin er rættliga nýggj, so er navnið gamalt. Søgnin sigur, at Tróndur í Gøtu hevði vetrarhavn við sjálvst nes- ið, sum tí fekk navnið Skipanes. Her hevur eisini upp til nýggja tíð verið eitt Tróndarneyst, sum norðragøtumenn høvdu, so leingi teir høvdu tann kenda seksæringin "Tróndur í Gøtu". Norðragøtumenn hava nýtt bátin til grindaróður, tá grind var sunnanfyri. Men fyrr hava teir helst nýtt hann at rógva til Havnar við í handils- ella læknaørind-

um. Tað var jú munandi høgligari at ganga yvir á Skipanes og hagani rógva til Havnar. Seinast báturin varð flotaður, var hann tó nýttur sum kappróðrabátur og er nú á Bátasavninum.

Úr Skansanum til Skipanes
Her skal verða greitt eitt sindur frá uppruninum til bygdina Skipanes. Keldur til hesa grein eru skyldfólkini Hendrik Jacobsen, Zacharias Zachariassen, Jacobina Heinesen, Valdemar Tómasson, Schwartz

Jacobsen og Brenda Kindred.

Frá uml. 1840 til 1870 er tilflytingartíð á Skipanesi. Í hesum tíðarskeiðið komu fimm hús og harvið eisini fimm traðir.

Í hesi frásøgn fara vit fyrst og fremst at halda okkum til hús nr. 1 og hús nr. 4.

Fyrsti maður at seta búgv á Skipanesi var Jacob Niclassen úr Jógvansstovu á Skála (1792-1879). Foreldrin hjá honum vóru Niclas Hansen á Skála og Susanne Joensdatter av Nesi. Kona Jákup Nicla-

sen var Súsanna Maria Joensdatter (1798-1873) úr Steikarhúsi í Havn. Tey bæði giftust í 1820.

Foreldur hennara vóru Jógvan Jacobsen, Jógvan í Steikarhúsi, (1766-1838), korporálur á Skansanum og Súsanna Joensdatter (1771-1833).

Foreldrin hjá Jógvani vóru Jacob Joensen, korporálur og Anna Hansdatter.

Sagt verður, at Jacob Niclassen var húskallur hjá handilsforvaltaranum Mørch í sjey ár. Í 1822 varð hann ákærður fyri

Hetta er ein tekning hjá Petur Alberg av Kopargøtu fyrr. Hetta er beint við Tryggingarfelagið Føroyar. Næstuttast f.h. sæst Steikarhús, hagani kona Jákup Niclassen, Susanna Maria, var ættað, og har hennara ættarfedrar hava búð í fleiri ættarlið. Seinni í tíðini hevði Andreas Isaksen, Dia í Geil, bókhandil her. Hann er kendur sum tann fyrsti, ið lat seg doyða sum vaksni í Brøðrasamkomuni.

Tað kann verða skoytt uppí, at forfedrarnir hjá Súsonnu høvdu Steegerhus sum eftirnavn.

Uttast til høggu koma húsini í Geil júst undan.

stuldur av nævur úr goymsluni hjá handilsforvaltaranum, og hesa hevði hann m.a. selt eysturoyingum. Hetta var ikki ein hissini sak. Hon fyllir heilar 27 síður í rættarbókini. Fyri umrødda stuldur varð hann dømdur at fara 8 mánaðir í skansan at gera "tvangsarbejde". Hetta hevur uttan iva verið hart, og her gjørdist hann eisini brekaður, tí hann gekk bogin eftir hetta. Onkur vildi vera við, at hann hevði sitið í krumjörnum í Skansanum. Hetta hevur verið ein smeytur, tí hann var nústaðni giftur.

Rættartryggin tá á døgum man hava verið so sum so, og tí skal ein slíkur dómur ikki standa einsamallur sum ummæli um mannin. Samb. munnligum frásøgn í ættini hevði hann ikki gjørt annað enn at lata ein mann fáa nakað av nævur undirhonds úr handl-

inum. Tá maðurin hevði fingið nævurin, fór hann og gav hann upp fyri myndugleikunum.

Eftir tíðina í Skansanum er hann fluttur inn á Skála.

Jákup hevði – sum mangur tá í tíðini – lítið og einki at liva av. Hann søkir í 1837-38 – við loyvi frá bøndrum í Søldarfirði – amtið um eina trøð á Skipanesi. Amtið játtar honum trøðna við teimum treytum, at hann skal taka ímóti fólki, m.ø. presti, sum ferðast út og inn eftir Skálafjørðinum, tí tað var so langt millum húsini. Hann skuldi eisini føra fólk um fjørðin. Starvið at skjútsa prest helt fram í húsnum í try ættarlið.

Á heystið 1839 eru húsini við at vera liðug, so helst er hann við konu og børnum fluttur til Skipanes á sumri 1840, sjálvt um tey eru við í manntalslistanum á Skála hetta árið.

Jákup fekk ríkisdálar 25 í láni frá Færø Amts Husholdningsselskab við teimum treytum, at hann innan 5 ár hevði dyrkað so mikið av jørð á Skipanesi, at hon kundi geva fóður til eina kúgv. Kláraði hann tað, skuldi hann fáa 25 ríkisdálar í gávu.

Fyrstu ferð Skipanes er nevnt í fólkateljingum er í 1845. Tá býr Jacob Niclasen her saman við konu og tveimum børnum. Tey bæði fingi 6 børn, og vóru tey:

Jógvan (1821-1903), ógiftur, vaks upp hjá abbanum í Havn. Hann gjørdist húskallur á Húsgarði í Syðrugøtu, haðani hann doyði út.

Niclas (1823-1893), giftist við konu av Eiði, fekk fyra børn, men ættin er útdeyð.

Susanne (1825-1904) giftist við Óla Hansen, í Tøðuni við Gøtugjógv.

Anna Sofie (1829-1910) giftist við Thomas Pedersen, har Niðri í Syðrugøtu,

Jacob (1832-1916). Kom- ið verður aftur til hansara.

Julia Johanne (1835-?).

Framhald á næstu síðu

Hesin klovín er eisini úr Steikarhúsið.

Hesin barografur, eitt slag av barometri, stóð í mong ár í einum sýnisglugga í Steikarhúsi. Barografur hevur tað umframt barometrið, at hann skrivur gongdina í luftrýstinum á pappír. Hann var javnan lisin av havnarmønnum, og ikki minst var hann hentur hjá útróðrarmønnum.

Forfedrarnir hjá Súsonnu Mariu í Steikarhúsi vóru korporalar. Hetta er korðan, sum hennara forfedrar í fleiri ættarlið hava átt.

Ógift – uppá vegin og mátti av landinum Tað verður sagt um Juliu Johannu, at hon kom "illa fyrri" at gerast uppá vegin við einum giftum seld-firðingi, sum hon var í húsi hjá. Hetta var í 1855. Hetta var eisini tikið illa upp heima við hús. Hon tók tá ta avgerð at fara av landinum til Danmarkar. Framkomin var hon sera illa fyrri, eisini vegna sína serligu stöðu, so hon græt og illa læt. Tá var framvegis Oyrasundstollur kravdur og tollarin, sum hon kom í samband við, tykti synd í henni og tók hana við í land, og tað endaði so við, at tey bæði giftust. Tað einasta, sum ættin veit um hana, er, at maðurin av yrki var sigarrullari og kallaðist Madsen, og at tey búsettust helst í Nykøbing Falster og fingus børn. Foreldrin frættu ongantíð aftur frá henni, men úr brøvum til bróðurdótturina frættist, at hon var komin væl fyrri og átti fleiri børn. Bróðurdótturin tók tað so tungt við yniskið hjá systri, at teirra samband bert skuldi vera teirra millum, at hon tók brøvini frá Juliu við sær í grøvina.

Roynt verður nú at koma í samband við ættina.

Onnur hús

Á Skipanesi komu so við og við fleiri hús og skulu tey verða nevnd. Nr. 2 er Frederik Mikkelsen, ættaður úr Jolluni í Kollafirði. Nr. 3 var Justines Heinesen av Brúnni í Norðragøtu. Áðrenn vit koma til nr. 4 skal verða nevnt, at hús nr. 5 var Joen Rasmusen, Jógvan í Grótinum, sum var bóndasonur úr Söldarfirði. Hetta er tey einastu av upprunahúsum sum enn standa.

Hjá Lenu Jákup
So koma vit til hús nr. 4. Her bygdi Jacob Jacobsen (1832-1916), sonur Jógv-

Húsini hjá Jacob Niclassen, sum vóru tey fyrstu á Skipanesi. Aftast høgrumegin eru húsini, ið Joen Michal Frederiksen, sonur Frederik Mikkelsen, bygdi. Hetta er hús nr. 2 í frásøgnini.

an Niclassen í húsi nr. 1. Jákup er fyrsti maður, sum er uppvaksin á Skipanesi, og sum fær egin hús og eigna trøð. Kona hansara var Johanna Malena Petersen, (1844-1929) úr Skálabotni. Tað man vera eftir henni, at Jákup enn í dag verður kallaður Lenu Jákup. Mamma Johannu Malenu var Marin, sum var søgd at vera "óektað" barn hjá Schrøter presti í Hvalba. Mamman Elsebeth Berthelsdatter varð síðan gift við Andreas Olsen úr Sumba, sum gjørdist "almenni" pápin. Tvær systur komu í Skálabotn. Pápi Johannu Malenu var Pedersen Hansen (1810-1885).

Jákup og Johanna Malena munnu vera gift og hava sett búgv undan 1870. Jákup er eisini í fólkateljingum skrásettur sum fiskimaður og trøð-eigari. Trøðin hjá honum er uttasta trøðin á Skipanesi. Hann bygdi á Trøðni, og tey húsini, sum nú standa, verða enn kallað Ytstahús.

Jacobina, dóttir Jóan David son teirra, greiddi frá fyrri nøkrum árum síðani, at Lenu Jákup hevði til arbeiðis at laga

húsagrundir og endaveggir úr gróti, soleiðis sum hús vanligu vórðu bygd tá í tíðini. Restin var timbur. Hansara arbeiðsøki var út eftir Skálafjørðinum. Men lønin var ikki tann stóra, og hon var 1 kr. um dagin, men tá fekst eisini fríur kostur. Veljast kundi ímillum hetta ella at fáa 2 kr. og sjálvur gjalda matin. Hann plagdi at hava elsta sonin Petur Jakku við sær sum handlangara. Hann fekk onga løn, men mat fekk hann ókeypis. Annars verður ikki hildið, at umstøðurnar vóru góðar í hesum húsinum.

Jacob og Johanna Malena áttu sjeið børn, og tey vóru:

Petur Jacob (1870-1953). Giftist tvær ferðir. Fyrru ferð við Onnu Sofiu Joensen (1867-1901) úr Svínáum. Seinni ferð við Johannu Weihe (1869-1932) úr Söldarfirði.

Børnini í fyrru giftu vóru Jákup Frederik, Elspa Sofia, Jóhanna, Nicolina, Petur Jákup og Amaliel. Í seinnu giftu vóru tað Hendrik og Petur.

Peter Jacob varð sum elsti sonur verandi í húsinum. Sagt verður um

hann, at hann var av raskastu monnum. Hann arbeiðdi altíð. Hann hevði fleiri gerði og akrar, har teir dyrkaðu korn. Hann hevði bát og var ofta á fjørðinum við sildagørnum. Hann var arbeiðsformaður, tá vegurin var gjørdur úr Söldarfirði og til Gøtu.

Hann las eisini sera nógv. Var hann ikki til arbeiðis, so sat hann og las, og hann var tiskil eisini sera vitandi. Hann fekst eisini við at binda bøkur inn. Hann var abbi Schwartz Jacobsen, sum vit umrøddu í seinasta blaði.

Joel David (1872-1955). Hann giftist við Onnu Louisu Zachariassen (1880-1954) í Norðragøtu. Tey fingus fleiri børn, sum doyðu ung. Tey sum komu til vóru: Jacobina, Laura, Tummas, Zelinda, Erling og Frans.

Joel David var heima, til hann var 17-18 ára gamal. Mamman vildi illa av við hann, tí hann var hennara eitt og alt. Men hann hevði trúk fyrri at forvinna pening, og fór hann í Guttastovu í Syðrugøtu at vera. Her hevði

Roykstova á Skipanesi. Í durunum stendur Niclasa Jákup, abba-sonur Jacob Niclassen og systkinabarn til børnini hjá Lenu Jákup. Við eldin stendur kona hansara Susanna Cahrina. Sitandi er systir Jákup, Maren Susanna Niclasen, ið var avlamin.

hann tað sera gott. Seinni giftist hann til Norðragøtu, og búsettist har, og vit hava umrøðu um hann í blað nr. 297.

Thomas (1876-1947). Thomas giftist tvær ferðir. Fyrru ferð við Elsebeth Mariu Hansen (1876-1916) úr Mikladali. Seinnu ferð við Mathildu Magnussen (1898-1988) úr Söldarfirði.

Í fyrru giftu komu til Hans Jákup, Johan Elias og Sofus, sum doyði við Immanuel. Í seinni giftu vóru børnini: Maria, Richard, Robert, Tummas, Ingvar og Valdemar.

Thomas búsettist á Skipanesi eftir at hann hevði roynt at vera langt av landi skotin. Hann arbeiðdi nevnliga á eini hvalastøð í South Georgia, sum er ein partur av Falklandsoyggjunum. Hann arbeiðdi eisini umborð á skipinum "Endurance" hjá kenda suðurpólfaranum Ernst Shackleton. Hetta var í 1913/14. Hetta fara vit at greiða nærri frá í einum komandi blaði, eins og vit hava fingið sera forvitnisligar myndir hagani.

Maren Fredrikka (1879-

1957). Hon giftist við Zacharias Zachariassen (1854-1921). Marin giftist eisini til Norðragøtu, og búsettist í Mortanstovu. Tey fingus børnini: Axel, Anna Katrina, Jóhanna Malena, Jákup og Esbern.

Her var hon eitt framúr álitisfólk, sum m.a. hevði hjartarúm. Higar komu nógv av hennara ætt í longri ella styttri tíð. Hjá henni vaks upp bæði ein sonur og ein abba-sonur hjá Petur Jakku, beiggjanum, nevnliga Amaliel og Maljar.

Elsebeth Susanna Marie Jacobsen (1889-1908). Doyði av tuberklum.

Salomon Marius Jacobsen (1882-1964). Hann flutti fyrst til Onglands og síðan til Amerika. Hansara søga kemur í komandi blaði.

Johanna Malena Jacobine Jacobsen (1887-1971). Tann næsta sum fór av landinum var Johanna. Hon fór fyrst til Bretlands, men giftist og búsettist í Danmark. Vit hava fingið felt hennara søgu á blaði. Sonur hennara, tann 80 ára gamli Arne Dinesen hevur skrivað um, hvussu tað gekk eini ungari gentu, sum fyrri 100 árum síðani valdi at royna nakað meira enn tað, sum annars hevði verið hennara lagna sum ung genta á Skipanesi. Hansara frásøgn verður endurgivin í hesum og komandi blaði.

Tíbetur eru nógv myndir, sum kunnu geva hesum frásøgnum lív. Vit fara at prenta fyrsta partin av hesi frásøgnini í hesum blaðnum. Í øðrum parti fara vit eisini at hava frásagnir frá hennara ætt í Føroyum, og um, hvussu tey minnst hana.

Í triðja parti fara vit at hava frásøgn um Tummas, sum var ein beiggi.

Niclasar Jákup. Opna hurðin er inn í fjósið. Um pápa hansara Niclas verður annars sagt, at hann var sera hegnigur. Hann var skræddari, seymaði brøkur og kot, stoypti tinknappar, og afturat hesum gjørdi hann skeiir, kambar og tílíkt úr horni og beini. Eisini stiftaði hann føt og annað fyrri fólk.

Elsebeth Susanne Marie var yngsta barn í húsinum hjá Lenu Jákup. Hon doyði bert 18 ára gomul av tuberklum.

Petur Jakku Jacobsen, sonur Lenu Jákup.

Fiskimenn og ALS komin á tingborð

Nú fær tingið kortini möguleikan at viðgera stöðuna hjá fiskimonnum í ALS. Hetta hendir eftir, at hesin spurningur varð viðgjørður í heili tvey ár í eini nevnd, sum skuldi endurskoða ALS skipanina. Vit fara ikki at endurtaka okkara fatan av arbeiðinum í hesi nevndini, men kunnu vísa til okkara heimasíðu:

www.fiskimannafelag.fo har tað undir Ársfrágreiðing fyri 2005 er greitt nærri frá hesum máli. Tað uppskot, sum annars varð lagt fram á ting fyri júst einum ári síðan, varð tikið aftur av formellum grundum, og tí fingur tingmenn ikki möguleika at viðgera málið.

Men nú hevur Kári P. Højgaard fyri Sjálvstýrisflokkin lagt fram eitt uppskot til samtyktar, har álagt verður landsstýrismanninum á økinum at leggja fram eitt uppskot sum gongur fiskimonnum á mæti.

Tað er ringt at ímynda sær, at hetta uppskot ikki skal fáa undirtøku. Frá umrøddu nevnd kann í hvussu er sigast, at av arbeiðsmarknaðarumboðinum í nevndini vóru 2/3 fyri at gerast skuldi ein skipan fyri fiskimenn. At tann skipanin ikki var fult nøktandi fyri allar er so ein onnur søk. Men her skuldi ikki so nógv til.

Sigast kann eisini, at hevði endurskoðanarnevndin havt somu samanseting sum ALS-stýrið annars, hevði meiriluti verið fyri eini skipan.

Vit vilja tí dyggiliga stuðla uppskotinum hjá Kára og vilja heita á allar tingmenn um at taka undir við tí.

Uppskotið er soljóðandi:

Løgtingsmál nr. 104/2005:
Uppskot til samtyktar um broyting í løgtingslóg um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing

**Uppskot
til
samtyktar**

Heitt verður á landsstýrismannin í vinnumálum um fyrst í komandi tingsetu at leggja fram uppskot um broyting í løgtingslóg nr. 113 frá 13. juni 1997 um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing, soleiðis at fiskimenn kunnu fáa útgjald frá ALS, tá skip teirra liggur óvirkið, ella fiskimenn á annan hátt eru avskornir frá inntøku við skipinum.

Kári P. Højgaard.

Viðmerkingar

Leingi hevur verið í umbúnað at dagføra lógina um ALS, men enn er einki hent. Serliga hevur stríð staðið um stöðuna hjá sjófólki. Lógin hóskar best til umstøðurnar hjá fólki á landi, ikki til stöðuna hjá teimum, sum eru knýttir at einum skipi.

Fyri at fáa útgjald úr ALS-skipanini skal fiskimaður verða endaliga uppsagdur og farin av skipinum.

Arbeiðsbólkur hevur arbeitt við at finna fram til eina skipan, so at fiskimenn

fáa ein rímligan rætt í ALS, tá teir eru arbeiðsleysir. Serliga er hetta aktuelt, tá teirra skip liggur í longri tíð enn vanligt, til dømis tá tey eru til umvælingar o.t. Hóast stýrið fyri ALS hevur heimild til at gera eina slíka skipan, hevur tað ásett og hildið fast um, at fyri at koma inn í skipanina, skal fiskimaður vera endaliga uppsagdur og skal vera farin av skipinum med alla. Hetta eru somu reglur, sum eru galdandi fyri t.d. starvsmenn, men ásannast má, at setanarumstøðurnar hjá føroyskum løntakarum eru sera ymiskar. Summir eru fastlønntir, teir hava vanliga arbeiði frá mánadag til fríggjadag og hava fasta løn. Alternativið er, at hesir ikki hava arbeiði og tí einki tilknýti til nakran arbeiðsgevara. Verandi reglur í lógini eru grundaðar á hesa stöðu. Mótsett er tað hjá fiskimonnum. Hóast ikki uppsagdir, so eru teirra starvsviðurskipti óviss. Teir eru tryggjaðir løn fyri teir dagar, teir eru í vinnu, men teirra skip kann liggja í longri ella styttri tíð, og hava teir tá ikki nakað arbeiði ella inntøku. Mest vanliga orsøkin fyri hesum eru umvælingar, sum ofta taka longri tíð enn vanligt. Ein onnur orsøk kann vera tvørrandi lønandi veiðimöguleikar. Tá eru fiskimenn í somu stöðu

sum onnur arbeiðsleys.

Talan er helst um eina ávísa avbjóðing at orða reglurnar, so tær bæði kunnu tryggja fiskimenn og heimila ALS at meta um og steðga møguligum missbrúki. Eitt er tó greitt,

verandi stöða við, at sjófólk gjalda inn til skipanina, og stóru trupulleikarnir við at fáa pening útgoldnan úr skipanini, kann ikki halda fram.

Á Løgtingi, tann
28. februar 2006

Kári P. Højgaard
løgtingsmaður

Elysator vatnviðgerð - vatnviðgerð uttan skaðilig evni

Allar hita- og kuldaskipanir, ketlar, hitarør o.a. í skipum og bygningum kunnu oyðileggjast av rusti ella tippast av tering og botnseting. Øllum hesum trupuleikum slepst undan við eini Elysator vatnviðgerð eftir anodu/katodu prinsippinum, ið føroyingar hava brúkt til skip og stálkonstruksjónir í mong ár. Úrslitið er fullkomin terings- og rusttrygd við minimalum viðlíkahaldi uttan brúk av eitrandi evnum.

Les meira á: www.iwtm.no og www.nkt-klima.no

Elysator vatnviðgerð

Einaumboð: Grethard Poulsen
Fjalsgøta 2, FO 100 Tórshavn
Tél. 315078
E-post: grethard@post.olivant.fo

Greitt verður eisini frá Elysatorunum í grein á síðu 20.

www.fiskimannafelag.fo

Sveisi- og trygdarútgerð til skip

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust
og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Jákup á Dul Jacobsen:

Fiskimaðurin sum gjørdist dýnukongur

Øll skriva um Stórutjørn. Vit fara her at lýsa mannin aftanfyri størstu byggilætlan í Føroya søgu. Jákup byrjaði sum fiskimaður!

Óli Jákup Jacobsen

Í hesum døgum hevur nógv verið at hoyrt um Jákup á Dul Jacobsen og hansara umfatandi verkætlan í Hoyvíkshaganum. Tað er einki at ivast í, at Jákup er tann størsti handilsmaðurin, sum Føroyar hava fostað, og samstundis er hann við at seta Føroyar á heimskortið. Hann byrjaði sítt virksemi í 1986 við at opna tann fyrsta handilin í Føroyum. Síðani hevur hann støðugt opnað fleiri handlar, og teljast teir í dag um einar 50 í sjei londum, sum eru Føroyar, Ísland, Kanada, Letland, Litava, Estland og Bulgaria. Sum landið liggur í dag, er ætlanin at opna enn fleiri handlar í hesum nýggja árinum, og ætlanin er at víðka um virksemd til enn fleiri lond, eitt nú Rumenia.

Hóast tey flestu einans kenna Jákup sum ein sera dugnaligan handilsmann, so er hann annað enn tað. Í hesari greinini komi eg at greiða eitt sindur frá Jákupi frá einum øðrum sjónarhorni, har nomið verður við familjuna hjá Jákupi.

Foreldur Jákups
Foreldrini hjá Jákupi eru Ása og Poul Jacobsen. Ása er dóttir Astrid og Jákup á Dul, og er hon uppvaksin í Havn. Poul er hinvegin uppvaksin á Tvøroyri, og er hann sonur Jóhannu Elisabeth, vanligu kallað Hannebetta, og Hans Jacobsen. Poul og Ása møttust sum ung í Havn, og giftust tey í 1961. Tey búsettust eisini í Havn, og hava tey búð tey flestu árin úti á Argjum. Men um túsundaráskiftið fluttu tey so heimaftur í grannalagið í Dr. Jacobsensgøtu, har Ása er uppvaksin. Hóast hon er frá "stórbýnum" og hann av bygð, so hevur tað hiltast heilt væl hjá teimum. Tey hava havt Køksmiðstöðina og heilsølu undir hond, og kann ein ikki siga annað, enn at tey hava megnað hesa uppgávu væl.

Tey finga fyra børn, harav Jákup var fyrstfoddur. Eftir hann komu so tveir dreingir og ein genta, og vóru tey eftir aldri: Jákup, Hanus, Astrid og Jóannes. Tað vil so vera, at summi fáa eina harðari lagnu enn onnur, og má tað kunna sigast um Ásu og Poul.

Hetta er fulla talið hjá Jákup og Eriku. Í aftara rað eru f.v. Jórún, Ása og Hanus, frammanfyri Jóhanna og Dánjal.

Bert seks ára gamalur mátti Jóannes flyta úr hesum heimi eftir at hava havt eina álvarliga sjúku í høvðinum. Fá ár eftir hesa syrgiligu lagnu, hendi tað, at boð vóru eftir Hanusi, tá hann kom so illa fyrri í eini bilólukku, at hann doyði. Bráðliga var systkinaflokkurin upp á fyra minkaður niður í tvey, nevniliga Jákup og Astrid. Hóast hesa sera tungu lagnu, so er tað sera hugaligt og ein stór eggjan at síggja, hvussu lívs glað og positiv bæði Ása og Poul eru. Ein møtir teimum altíð við einum smíli, og

støkkur ein inn til teirra, so kemur ein ikki út aftur uttan at hava fingið ein drekkamunn. Tað sæst ikki á teirra atferð, hvussu harðan sjógv tey hava siglt.

Hvussu fyrirøkan byrjaði
Jákup hevði tað sum dreingir flest, at hugurin til skúlan var ikki tann størsti. Hugurin lá út á havið, og var tað sjógvurin, sum lokkaði. Tá hann lærði til skipsførara, var skúlahugurin knappliga vendur, og var Jákup nú sera hugaligur. Prógvið kom eisini undir land,

bæði sum stýrimaður og skipsførari. So kann ein undrast yvir, hvussu tað ber til, at ein fiskimaður endaði sum ein av Føroya størsti vinnulívsmaður á einum øki, sum ikki hevur við sjógvinn at gera.

Eftir lokið prógv fór hann aftur at sigla, og var hann vanligu langar túrar, sum kundu vara upp til mánaðir. Tá hendi tað, at hann bleiv forlovaður við Eriku Lómstein, elstu dóttir Jórún og Finn Lómstein, sála. Tá ein annar persónur kemur inn í myndina, kann hon broytast heilt nógv, og gjørdi

hon tað fyrri Jákupsa viðkomandi. Um ein skuldi hava konu og børn, so var tað kanska ikki tað besta fyrri eitt familjulív at liggja úti á havinum tað mesta av tíðini. Tí broytti Jákup kós og valdi at taka Hægri Handilsskúla upp á eitt ár, og hevur hann her eftir øllum at døma fingið nógv góð input.

Jákup byrjaði so smátt upp á sína fyrirøku Skemmuna í 1986. Tey fyrstu fyra ella fimm árin hevði Jákup miðstöð fyrri fyrirøkuna í Føroyum. Men fyrirøkan í Føroyum gekk væl, og Jákup vildi

royna nýggjar leiðir, og leitaði hann sær til Íslands. Í Íslandi var um hetta mundið eingin handil, sum burturav seldi møblar við tilhoyri. Tað vóru bara smáir handlar á onkrum hornum, sum seldu møblar. Tað byrjaði við, at eitt høli í einum vælpaseraðum øki gjørdist tókt, tá tann stóri handilin "Hagkaup" flutti úr einum sentri, har hølið varð ov lítið til teirra brúk. Hetta hølið fekk Jákup so skaffað sær, og gjørdist tað eisini skjótt ov lítið til Skemmuna, ella Rumfata-lagurinn, sum tað eitur á íslendskum. Síðani hevur tað bara koyrt fyrri P/F Jákup á Dul, og eigur hann í dag yvir 50 handlar í fleiri ymiskum londum. Harafturat eigur hann nógv bygningar, sum hann leigar út.

Fyrsta tíðin í Íslandi
Erika og Jákup giftust sumarið 1987, ein mánað eftir deyða Hanusar. Tá var Jákup 25 og Erika 20 ár. Eitt lítið ár eftir kom ein lítil drongur til verðina, og varð uppkallaður eftir beiggja Jákups, Hanus. Eitt gott ár eftir at Hanus var foddur, átti ein genta tór, og varð hon kallað Ása eftir mammu Jákups. Sløk tvey ár aftaná var Jórún fodd, og er hon uppkallað eftir mammu Eriku. Hesi trý børnini eru øll fodd í Føroyum, og búði familjan Jacobsen sína fyrstu tíð úti á Argjum. Men fáar dagar eftir, at Hanus var fylltur seks ár, fluttu tey til Reykjavíkar, tá Jákup valdi at víðka sítt virksemi til Íslands. Utan at hava lært nakað stórvegis av íslenskum, skuldi Hanus byrja í fyrsta klassa bert ein mánað eftir at tey vóru flutt, tí í Íslandi fara børnini eitt ár fyrr í skúla enn í Føroyum. At hann ikki dugdi nakað av íslenskum, tykist ikki at hava darvað hann stórvegis, og klárar hann seg sera væl í skúlanum.

Eftir at hava búsett seg í Íslandi eru tvey børn komin afturat, Jóhanna og Daniel. Jóhanna er fodd fimm ár eftir Jórún, og eitur hon eftir Jóannes, beiggja Jákups. Hann æt eftir ommu Jákups á Tvøroyri, sum æt Jóhanna. Daniel er foddur tvey ár eftir Jóhannu, og eitur hann eftir abba Eriku á Vatnsoyrum, Dánjal Niel-

Hanus, elsti sonur Eriku og Jákup á Dul Jacobsen.

Óli Jákup Jacobsen, sum hevur skrivað hesa grein, saman við Jákup á Dul Jacobsen. Tey eru annars ættaðir úr sama grannalag í Konradsbrekku, og her hava teirra ættarfedrar verið grannar í 100 ár.

Ein av mongu handlunum hjá Jákupi á Dul Jacobsen.

Her sæst Jákup saman við foreldrunum Ásu og Poul.

sen. Í dag eru Hanus 17, Ása 16, Jórún 14, Jóhanna 9 og Daniel 7. Øll börnini tosa og skilja bæði føroyskt og íslendskt, men liggur tað sjálvsagt lættari hjá teimum at tosa íslendskt. Erika og Jákup tosa og skilja eisini bæði málini, men eru tey meira fortrólig við føroyskt. Heima tosa tey føroyskt. Men tey elstu börnini tosa íslendskt sína millum, men eru tó væl før fyrri at tosa føroyskt eisini.

Tað er eitt sindur stuttligt, tí fyrri ein føroying ljóðar tað júst sum um foreldrini dugir flótandi íslendskt, men börnini hjá honum "skammast" eitt sindur við teirra íslendsku úttalu.

Børnini halda tað vera serliga stuttligt, tá pápin verður interviewaður í sjónvarpinum, sum jú allir íslendingar hava møgu-

leika fyrri at síggja. Nú er tað soleiðis, at nøkur orð eru verri at siga enn onnur, og er talið "3" sera torført fyrri ein ikki-íslending at úttala. Einaferð tá Jákup, sum ikki tosar feilfrítt íslendskt, varð interviewaður, kom hann í ta stöðu, at hann skuldi siga netupp 3, so nú vóru góð ráð dýr. Men við Jákupsa fría og lætta lyndi bjargaði hann sær undan hesi stöðu við at svara á íslenskum "millum 2 og 4".

Heima
 Familjan hevur eina stásilig hús í Reykjavík. Tey eru rættiliga stór, men tó ikki soleiðis, at tey skara burturúr. Tey liggja í einum øki, sum liggur væl fyrri í Reykjavík. Tað er bæði eitt sentralt og friðarligt øki.

Húsini eru í tveimum hæddum, sum báðar eru

sera rúmligar. Tann niðara hæddin verður mest brúkt sum frítíðar- og arbeiðspláss. Her hevur Jákup skrivstovu, og restin av hæddini verður nýtt til spælirúm, har bæði playstation, borðtennis og annað stendur. Tað er nokk so stuttligt, tí Jákup, sum hevur eina 1200 fólk undir sær, hevur øll hesi árin havt skrivstovu í sínum egna húsi, meðan börnini hava spælt beint uttanfyri dyrnar.

Samkoman í Íslandi
 Hóast búgvandi í Íslandi hevur familjan nógv tilknýti til føroyingar. Tey ganga í eina samkomu, Akurinn, sum er føroysk av uppruna, men har alt tó gongur fyrri seg á íslenskum. Tað er partnari og vinmaður Jákups, Nils Stórá, sum í fleiri ár hevur havt høvuðsábyrgdina av samkomuni. Jákup og hansara familja er eisini virkin her. Tað kann vera rættiliga ymiskt við uppmøting, men tað koma eina 50 børn og vaksin hvønn sunnudag, og er tað umleið helvt um helvt føroyingar og íslendingar. Samkoman minnir nakað um Lívdina uppi í Hoyvík, har sangirnir verða lýstir upp á veggini, og fleiri ymisk ljóðføri verða nýtt, og ger hetta mótini nakað lættari og lívligari.

Ofta í Føroyum
 Ferðasambandið til Føroyar úr Íslandi er gott, og eru tey tíðum í Føroyum. Gjøgnum hesi gott 12 árin hava tey verið hvørt summar heima í Føroyum og ferðast. Jákup hevur ikki stundir at vera í Føroyum í long tíðarskeið, men er hann eisini nakað í Føroyum gjøgnum summarið. Erika og börnini koma til Føroya, áðrenn summarferian hjá føroyskum skúlabørnum byrj-

ar, og fara tey avstað aftur, tá ferian er av. Havast skal jú í huga, at summarferian hjá íslenskum skúlum er nakað væl longri enn tann føroyska, einar 3 mánaðir í mun til 1,5 mánað hjá okkum. At tey eru so nógv í Føroyum ger, at tey hava varðveitt vinarbandið við nógvar føroyingar. Børnini hava eisini nógvar føroyskar vinir, og kemur tað kanska serliga av, at tey hava nýtt nógva tíð á legum

vesturi á Zarepta, har nógv onnur børn eisini eru. Tey síðstu fáu árin hava tey eisini verið í Føroyum á nýggjárinum.

Ein vanlig familja
 Hóast ta góðu gongd í fyrirkuni hjá Jákupi, liva tey sum ein vanlig føroysk familja. Tey hava somu áhugamál sum onnur, eitt nú spæla báðir dreingirnir fótbólt. Erika er heimagangandi, har hon tekur sær av øllum tí, ið

hoyrir til húsið, at keypa inn, matgera, gera reint o.s.fr. Børnini arbeiða ella hava arbeið í Skemmuni fyrri vanliga lön og undir somu treytum sum restin av arbeiðsfólkinum.

Møguliga er Jákup best kendur sum ein dugnaligur handilsmaður, men her hava vit hugt afturum mannin Jákup á Dul Jacobsen.

Upprunin til fyrirkuna Jákup á Dul var abbi Jákup, pápi Ásu. Hann doyði í 1960. Hendan málningin hevur Ingálvur av Reyni, svágur Jákups, málað.

Hetta er familjan hjá Ásu og Poul, tá hon var fulltald. Børnini eru f.v. Astrid, Hanus, Jóannes og Jákup.

Grønlandstíðindí

frá Kára við Stein

Sunnudagur

19. februar

Tað er stilli inni á og mínus 8,2 stig, men væl er av vindi úti á av landnyðringi eystan; seinni gjørdist hann strúkur í vindi av landsynningi við 3 hitastigum og onkrum æli.

"Lómur" kom inn í kvøld at landa gott og væl 100 tons; teir hava fiskað í knapt 3 samdøgur, men máttu so inn við sjúkum manni, so har mistu teir nøkur tóv.

"Markus" hevur verið í Íslandi og landað; teir høvdu fulla last. Teir skulu eisini skifta fólk.

Tað frættist úr Eysturgrønlandi, at fiskarið er skiftandi. Onkran dag brúkiligt fiskari og so væl minni aðrar dagar.

22. februar

Minus 8 stig og stilli inni á, men væl av vindi úti á; hann er landnyðringur í ættini.

"Polar Natarnaq" kom inn at landa í morgun, teir hava fulla last av sekkjarækjum – 180 tons, sum teir hava fiskað í 10 samdøgur. Teir klára at frysta umleið 20 tons um samdøgurið. Teir fara avstað aftur í kvøld.

Krabbaskipið "Helena L" hevur tikið allar sínar teinar upp, og teir eru givnir við krabbafiskiskapinum. Prísurin er nú farin heilt niður í 5 kr. fyri kilo. Í fjør var hann um 20 kr. Søgur siga, at russarar hava sent eina rúgvu av krabba á tann europeiska markaðin og koyrt prísinn í botn. Um tað veruliga er so, so kemur at standa illa til hjá okkara krabbafloata. Fyri at javna prísinn, mugu teir fiska 4 ferðir so nógv í ár fyri at fáa tað sama burturúr sum hini árin.

Tað var ein Pan-pan melding í Aasiat Radio í kvøld. Tað var ein AWI-27 bátur hiðanífrá, sum hevði fingið maskinbreyt, og teir lógu í øllum ísinum her norðan fyri Sisimiut, og

Ein av roysningunum, sum júst er flettur.

um tað mundið brendi hann á við stormi, hann var nokk landsynningur sunnan, og onkur trolari hevði vindmálaran uppi á 37 sek/m um somu tíð. Politibáturin "Sisak 4" fór avstað higani, og teir funnu bátin, fingið enda á hann og komu higari við teimum. Menninir báðir, sum vóru við, høvdu tað gott.

23. februar

Minus 7,5 stig og lot av eystri. "Polar Amaroq" kom inn at landa seinnaðagin; teir høvdu so at siga fulla last.

24. februar

Tað eru –3,1 stig og stilli. "Polar Amaroq" fór nýggjan túr seinnaðagin. "Polar Nanaq" er í Nuuk og landar.

25. februar

Pluss 5,5 stig og eitt lot av eystri. Nakrir regndropar komu niður í dag. Tað er nógv svunnið av kavanum í fjøllunum.

"Lómur" kom inn at landa í morgun; teir hava gott 90 tons inni. Teir høvdu fingið boð um at

landast skuldi í morgun kl. 8.00, men so fingi teir boð um, at tað var ikki pláss inni á lagrinum, tí tað vóru triggir bátar komnir frá Illulisat at avreiða, so ikki fyrr enn kl. 16.00 varð byrjað at landa. Lagið var ringt umborð, tí teir kundu klárað at havt eini 2-3 stutt tóv aftrat, og skipið hevði verið fult. Illa lagt til rættis av verksmiðjuni, og teir sleppa ikki út fyrr enn í morgin.

"Ocean Tiger", sum roynir í Eysturgrønlandi, skal inn á Hafnafjørðin at landa í morgin; teir hava gott 360 tons inni henda túrin.

Frætt er úr Kanadiskum sjógv, at "Ocean Prawns" skal inn at landa tann 27. februar, og teir hava knapt 800 tons inni, og gamli "Kiliutaq", nú "Saputi", er inni og landar. Ein trolari hevur fingið knapt 400 tons í eina viku. Óført fiskari!

27. februar

+ 1 stig og stilli inni á, men landnyðringur eystanuttanfyri. "Naraarnaq" kom inn at landa í morgun. Dýrdarveður, men um

tað var tí at trolarin er merktur til Sisimiut at veðrið var so gott, vil eg ikki úttala meg um, ella um tað at skiparin bar reyða skjúrtu – eingin veit. Teir hava fulla last eftir knapt 14 daga roynd; teir vænta at sigla aftur í morgin seinnaðagin.

1. mars

+ 0,8 stig og stilli inni á, men landsynningur eystan úti á. Svágur mín, sum førir ein av hesum minnu rækjubátunum, fortaldi mær herfyri, at teir høvdu fingið væl av sild í trolið. Tann eina túrin fingi teir 2 kassar av sild, og onkur var farin avstað við tí til hundafoður. Hann fekk at vita, at um teir fingi meiri sild, so vildi eg fegin hava hana, og seinnaðagin ringdi hann og segði, at tað lógu nakrar sildir umborð og bað meg fara eftir teimum. Eg so gjørdi, og tað vóru 40 í tali. Hvat tær vigaðu uppá kg, veit eg ikki, men tær fyltu allar eina rækjueskju tilsamans, og tær máldu frá 25 cm til 30 cm stykkið. Tað er ikki vanligt við

Sildirnar, sum Kári fekk frá sváginum.

so mikið av sild her um okkara leiðir, so okkurt er broytt við hitanum í sjónum, síðan sild er at fáa við okkara leiðir um veturin.

Tá eg sjálvur róði út við mínum báti seinast í 80-unum, fekk eg eina sild í botngarnið í juli mánaða, og hana havi eg turkað í heilum sum minni. Hon hongur í kjallaranum til minnis.

Hesar sildirnar, eg havi fingið – og eg fái meiri frá honum, um teir fáa nakað – skulu brúkast til toskaagn.

"Polar Timmjarmiut" kom inn í morgun at landa gott 300 tons, sum teir hava fiskað eftir 12 døgum. Teir royna bert við einum trolari; teir skulu sigla aftur í morgin.

3. mars

Minus 1,2 stig og dýrdarveður. Sólin kom upp til røttu tíðina, og makt hevur hon; tað sást, at allur høvuðsvegurin og aðrir vegir eru upptiðnaðir, og bert asfalt var at síggja. Vit eru jú júst byrjaðir uppá mars-mánaða.

Her skal vera Grønlands-

meistaraskapskapping í hundarenning í apríl, og tað skal eisini vera Arctic Cirkel Race her, men eftir mínari meining eru ikki góð útlit til, at tað verður til nakað, tí tað verður eingin kavi eftir, um hetta veðrið heldur fram.

Ein av teimum smærru bátunum kom í morgun av roysningaveiði. Teir høvdu fingið 5 roysningar íalt. Roysningur er góður matur, og hann verður kannaður á sjúkrahúsinum fyri trikinur, og ikki fyrr enn grønt ljós kemur frá teimum, kunnu teir selja kjótið. Í dag kostar tað 40 kr. kg.

"Louisa L" er inni í Manitsok og landar jákups-skel. Skeljarnar eru uttan rogn, og sum eg havi skilt, so er prísurin væl omanfyri 100 kr. kg, so teir krevja ikki so nógv fyri at fáa ein góðan túr til haldar.

"Polar Nagtoralik" hevur landað í Nuuk í gjár.

"Lómur" er á veg til Pamiut at landa, teir hava gott 100 tons inni. Teir vóna, at blíva útlossaðir, so teir kunnu sigla norðuryvir aftur sunnudagin.

Minna skipið er "Tarsermiut" og tann størri er "Atlantic Enterprise".

Fyrrverandi "Hvítanes" hoyrir nú til í Kanada og eitur "Inuksuk".

Nýtt "føroyskt" skip í Danmark

Tað er alment kent, at føroyingar eiga ein munandi part av danska nótaflotanum. Serliga er hetta galdandi fyri Hirtshals, soleiðis sum vit fyrr hava greitt frá her í blaðnum.

Í danska fiskivinnublaðnum Fiskeritidende er fyrst í mars greitt frá einum nýggjum "Beinur", sum er komin til Hirtshals. Reiðarin er Virgar Tindskarð, sum er ættaður úr Skálavík. Hann hevur keypt skipið saman við synum sínum Fríðálvi og Rúna.

Hann hevur havt eitt nótaskip við sama navni í fleiri ár, men nú er hann útskiptur við ein nýggjan "Beinur", bygdur 1997, og sum er keyptur úr Skotlandi. Skipið kostar 51 mill., tekur 1340 tons og manningin er 7.

Skipið er væl og virðiliga útgjørt, sum eitt nýtt skip eigur at vera, eisini við mann-ingarrúmum. Vit ynskja eigarunum tillukku við nýggja skipinum.

Imponerende skotsk trawler til Hirtshals

Framhald frá síðu 10

Arne Dinesen:

Fortællingen om Johanna Malena Jacobina Jacobsen á Skipanesi

f. 20.03.1886 – d. 20.10.1970

Vit hava her áhugaverdu søguna um Jóhonnuna, sum fór av Skipanesi fyrri 100 árum síðani. Frásøgumaður er sonur hennara Arne Dinesen.

Arne Dinesen

I en alder af kun 18 år forlod Jacobina, – det er min mor, – Færøerne og rejste til England, hvor hun fik plads i huset hos en dansk familie. Det har nok vakt lidt forargelse omkring Skålefjorden, for dengang – i 1904 el. 1905 – var det jo endnu ikke så almindeligt, at unge piger på egen hånd rejste ud i den store verden.

Forholdene i de små bygder var på denne tid meget gammeldags. Man levede hovedsagelig af egne produkter, ligesom man selv fremstillede størstedelen af de øvrige fornødenheder, huse, beklædning, redskaber m.v. Penge havde man meget få af.

For Jacobinas far, den fattige træmand i Ystahúsi, Skibenæs, var der næppe penge til at betale billet for en forfløjten datter, sådan at hun kunne rejse med rutebåden fra Thorshavn til Leith. I stedet måtte hun rejse med en fiskerbåd. Det skete således:

Beiggin fór fyrst Hendes fire år ældre broder, Salomon, havde et par år tidligere taget hyre på en engelsk trawler. Mange af disse fiskede omkring Færøerne, og de kom ofte ind for at få vand.

Den båd, Salomon kom med, var hjemmehørende i Grimsby, og der lejede Salomon et værelse. Han tog fortsat hyre med både, der fiskede ved Færøerne, og derfor hændte det, at han af og til kom hjem. Han kunne jo fortælle skipperen, hvor let det var at hente vand ved Skibenæs, hvor der fandtes en naturlig kaj, sådan at båden kunne lægge til land.

...so fór systirin

Søsteren, Jacobina, har nok været begejstret ved at høre om den store verden udenfor Færøerne. I hvert fald fortalte Salomon, at han kendte en meget flink dansk familie,

Johanna fór út í stóru verð sum blaðung. Her sæst hon undir eini av sínum ferðum á skipsbrúnni.

Johanna sum barnagenta í 1910.

der havde brug for en pige til husligt arbejde, og de ville helst have en nordisk. De var ikke helt trygge ved de engelske piger, og det var jo også nemmere med sproget.

Resultatet blev, at næste gang Salomons båd lagde ind for at få vand til hjemrejsen, tog han simpelt hen sin søster med til Grimsby.

Den danske familie skuf-

fede ikke, så Jacobina befandt sig godt. I øvrigt kom hun nu til at hedde Johanne, for madmoderen forklarede, at det navn var meget mere internationalt. Også i Danmark, var der mange piger, der hed Johanne, medens navnet Jacobine var temmelig forældet.

Av Skipanesi til Grimsby

Tilværelsen i Grimsby var fabelagtigt spændende. Alle disse høje huse, gader der vrimlede med mennesker og hestekøretøjer – for ikke at tale om havnen, hvor store dampskibe stadig ankom og afsejlede. Englændernes penge var også morsomme. Man måtte virkelig anstrenge sig for at finde ud af, hvad mønterne var værd: farthing, halfpenny, penny, twopence, threepence, sixpence, shilling, half-crown – og mon ikke der var flere endnu? Og så var der pundsnoter og endelig var der noget der hed en guinea, og den fandtes hverken som seddel eller mønt, men det var nu også lige meget, for den enhed anvendtes kun de fornemme steder, hvor Johanne alligevel ikke kom.

Mange nye spiser måtte hun også lære at kende. Allerdejlignst var noget, der hed "Skates and Chips", noget som man kunne købe hist og her på gaderne ved små vogne eller boder og som smagte helt vidunderligt, selv om garanteret ingen derhjemme kunne tænke sig at behandle fisk og kartofler på den måde. Faktisk bestod det af en fiskefilet vendt i fintrevet tørt brød og stegt i olie. Dertil kartoffelstrimler, der også var stegt i varm olie. Det hele blev pakket ind i avispapir, før man fik det udleveret. Man kunne gå på gaden og spise det. Det var der mange, der gjorde. Desværre rakte hendes lille løn ikke til den slags luksus, men når hun gik tur med børnene, skete det, at fru gav hende penge med, så hun og børnene kunne dele en portion.

Arne Dinesen
skrivar um
mammu sína.

Der var tit gæster hos familien. Foruden danskere kom der også nogle norske og svenske bekendte, og når der rigtig blev talt skandinavisk, følte Johanne sig ikke så fremmed i den store by.

Et par år blev Johanne i familiens tjeneste, men selv om hun var kommet til at føle sig hjemme, var hun klar over, at hun måtte prøve noget nyt. Der var ingen fremtid i at gro fast her. Fruen var meget forstående, og hun nævnte, at de kendte en danske familie i den nærliggende by, Hull. Der kunne hun måske få plads, for de havde vist brug for lidt hjælp i huset.

I øvrigt talte Salomon om at rejse videre til Amerika, hvor chancerne skulle være meget større end i England. Måske kunne han med tiden blive skipper og måske ende med at få sin egen båd. Der var altså ingen grund til at blive i Grimsby.

Efter et årstid i Hull var Johanne ved at være træt af England. Ganske vist kunne hun nu tale sproget så meget, at hun nødtørftigt kunne klare sig, men det faldt hende ikke naturligt. På den anden side havde hun heller ikke lyst til at rejse hjem. Hun var sikker på, at alle ville le ad hende, hvis hun efter tre år kom luskende tilbage og måtte tilstå, at hun ikke kunne klare sig ude i verden. Desuden havde hun stadig lyst til at se sig om i andre lande, så hun besluttede sig til at rejse til Danmark. Der ville hun i hvert fald ikke få sprogproblemer. Alleerede i skolen havde hun lært at tale lidt dansk, og efter nu i over tre år daglig at have omgædes danskere syntes hun selv, at hun talte perfekt dansk.

...síðan til Danmarkar
Hun havde set, at der tit kom temmelig store dampskibe med dansk flag til

havnen i Hull. Det var eksportbåde med dansk smør. Det viste sig, at de tog nogle passagerer med, endda for en rimelig betaling.

Mange af dem sejlede til Esbjerg, men der var også nogle, der sejlede til København. Turen dertil varede kun to dage, så Johanne købte billet til København. Hun havde heldigvis sparet op af sin løn.

I København skaffede et anvisningsbureau hende plads hos to enlige damer, en enkefrue og hendes voksne datter. De boede i den indre by i en trediesalslejlighed. Johanne skulle have kost og logi og desuden en løn på 10 kr. om måneden. Hun havde fået 2£ om måneden i England, og da hun mente, at en dansk krone var noget nær det samme som et pd.sterling, lød det jo godt. Det var en stor skuffelse, da hun opdagede, at værdien af en dansk krone kun var ca. en shilling.

Hun fik sit eget værelse, men det var et lille tarveligt pigekammer bag ved køkkenet. Eneste lys kom fra et smalt vindue, der vendte ud til en mørk baggård. Det kom nu ikke til at betyde noget videre, for hun havde næsten aldrig tid at være der, undtagen lige når hun sov.

Hun skulle have fridage efter nærmere aftale, men det blev kun til en eftermiddag hver anden uge.

Enkefruen viste sig at være tysk. Hun havde været gift med en dansker, og hun havde boet i Danmark i over 40 år. Det var nu næsten ti år siden, hendes mand døde. Datteren, der var omkring 35 år, var ugift og tilsynela-

Framhald á næstu síðu

Einastu upprunahús, sum er eftir á Skipanesi, eru tey í Grótinum.

Her síggja vit Ytstahús, sum tað sær út í dag. Næst teimum eru húsini hjá Justinus Heinesen, hús nr. 3 í frásøgnini.

dende havde hun intet arbejde; dvs. hun kaldte sig forfatterinde, men det er uvist, om hun nogensinde fik skrevet – endsige udgivet – noget. Begge spillede meget fornemme. De skulle tiltales Fruen og Frøkenen, og det var nærmest en dødssynd at tiltale en af dem blot med "De". Samtidig var de dog utrolig nærige. Den afdøde ægtemand havde nok ikke efterladt sig ret mange penge.

Ingen af dem deltog i det daglige arbejde, så Johanne måtte udføre alt arbejdet i huset. Ud over almindelig rengøring og madlavning, skulle der hver morgen renses ud i 3 kakkelovne, asken skulle bæres ned til skraldespanden i baggården, og der skulle bæres koks og optændingsbrænde op fra kælderen. Derefter skulle der tændes op i alle 3 ovne. Det skulle gøres tidligt, for de to damer beklagede sig meget, hvis der ikke var god varme, når de stod op. Damerne skulle dog først have kaffe serveret på sengen og senere lidt hjælp til påklædningen. Bagefter skulle sengene redes, og soveværelserne rengøres, herunder skulle natpotterne tømmes. Toiletter fandtes kun som gammeldags lokum i baggården. Senere fulgte en grundig rengøring af resten af lejligheden. Der skulle dog også være tid til yderligere nogle ture i kælderen efter koks. Hun kunne jo ikke på én gang bære koks op til hele dagen, når der var 3 kakkelovne. Endelig skulle en to retters middag være klar og serveret til kl. 12.30. Maden var ret enkel, men også trist. Forretten var gerne søbemad, f.eks. bygvandgrød eller sago-suppe.

Efterretten bestod mest af kogte kartofler, undertiden med lidt gulerødder eller selleri og måske lidt kogt torsk eller en frikadelle. En dag om ugen skulle alle vinduer pudses, både ud- og indven-

dig, og tilsvarende skulle egentlig alt messing-, sølv-, og kobbertøj pudses. Og så alle kakkelovne skulle pudses, hvilket krævede, at Johanne den dag måtte stå meget tidlig op, senest kl. 5, for pudningen kunne kun finde sted før der blev tændt op. Der var storvak en gang om ugen, hvor hun ustandseligt måtte løbe ned og op igen (husk endelig at få koks med), for det almindelige arbejde kunne jo ikke forsømmes. Damerne linnedsbeklædning skulle også – næsten daglig – håndvaskes, stives og stryges.

Det skete, at fruene fik et par veninder på eftermiddagsbesøg, og så skulle der ud over alt det andet serveres te med hjemmebagte småkager, som Johanne måtte huske at bage aftenen før.

Når dagens arbejde langt om længe var forbi, skulle der laves aftensmad. Den bestod normalt af håndskåret rugbrød med lidt margarine og dertil et spejlæg og en smule pølse. Efter aftensmaden skulle opvasken ordnes, og så skulle der købes ind til husholdningen. Hun måtte i flere butikker, for alt skulle købes, hvor det var billigst. Hvis damerne ventede besøg næste dag, skulle hun huske at bage småkager.

Johanne sov næsten inden hun fik lagt sig i sengen, for senest kl. 6 næste

morgen ringede vækkeuret til en ny krævende arbejdsdag.

Naturligvis kunne ingen nå at gøre alt det arbejde meget omhyggeligt, og Johanne måtte da også finde sig i ustandseligt at blive irettesat fordi sølvtøjet ikke var blankt nok, eller underskørterne ikke var stivet og strøget smukt nok o.s.v.

Det blev en næsten uendelig vinter, men til sidst kom alligevel maj måned.

Det lettede lidt, at der ikke mere skulle fyres i kakkelovnene. Johanne var fast besluttet på, at hun ikke blev her en vinter til.

Nýtt arbeiði – sum at koma í Paradís
En dag så hun i Berlingske Tidende en annonce, der fangede hendes interesse.

Naturligvis fik hun ikke lov til at læse den avis, damerne holdt, men nu hvor der ikke skulle fyres, måtte hun bære gårdsdagens avis ned med affaldet, og så kunne hun midt på køkkentrappen lige nå at kaste et hurtigt blik på annoncesiden. Hun lagde mærke til en overskrift: Barnepige søges, og den annonce rev hun ud, før avisen blev smidt væk.

Det var en fru Brinch på Toldbodvej, der ønskede en pige til pasning af to mindre børn samt lettere husgerning. Det interessante var, at pigen må-

te være villig til at tage med familien på skibsrejse nogle uger om sommeren.

Heldigvis var der kun 10 minutters gang til Toldbodvej, og Johanne opsøgte fru Brinch den første frieftermiddag. Hun viste sig at være en meget sød og hjertelig dame. Der havde allerede været to ansøgere, piger, der begge havde passet børn tidligere, men ingen af dem havde nogensinde været udenfor København, hvilket fru Brinch fandt betænkeligt.

Fruens mand var nemlig kaptajn på en fragtdamper, der sjældent kom til København. Til gengæld plejede hun og børnene at tilbringe et par måneder af sommeren ombord på skibet, sådan at hun så lidt mere til sin mand, og børnene kunne lære far at kende. Nu kom heldigvis Johanne, der havde været barnepige i England i flere år – og allerbedst – var fra Færøerne, hvor man jo fra barnsben måtte være vant til havet og til skibe. Johanne undlod at sige hende imod, og så fik hun pladsen fra 1. september 1909.

Sammenlignet med forholdene i den forrige plads, var det næsten som at komme i Paradis. Ganske vist fik hun ikke sit eget kammer, men hun fik et stort og lyst værelse, som hun delte med børnene, en dreng på fem

og en pige på tre år.

Hendes hovedopgave var at passe børnene dag og nat, men heldigvis var det søde og velopdragne børn, der hurtigt kom til at holde af den nye barnepige.

Alt det grovere rengøringsarbejde, storvask m.m. blev passet af en kone, der kom tre dage om ugen, og da fru Brinch som oftest selv lavede mad, var det – syntes Johanne i hvert fald – kun lettere husgerning, hun skulle udføre.

Hugni í Keyptmannahavn
En times tid hver dag gik Johanne tur med børnene, og det var ganske dejligt, for omgivelserne på Toldbodvej var frie og kønne. Lige overfor ejendommen, hvor de boede, lå en stor park med træer og kanaler. Den kaldtes Smedelinie. I virkeligheden var det en del af det gamle voldterren omkring Kastellet. Gik man lidt ned mod havnen, kom man til den engelske kirke, St. Albans Church, hvor Johanne en enkelt gang gik til gudstjeneste og mindedes sin tid i England. Den tid virkede allerede så fjern. Lige bag ved lå det flotte Gefion Springvand, og fortsatte man lidt længere, nåede man Langelinie kajen, hvor der var udsigt over havnen og Øresund. Jo, der var mange gode ture at gå.

I Smedelinie lå en fornem sommerrestaurant, der hed Esplanaden. Om aftenen spillede et danseorkester, og selskabsklædte gæster dansede vals eller tango. I mildt vejr blev fløjddørene åbnet ud mod vejen, og Johanne nød at se det festlige sceneri.

Om vinteren var det hele lukket, træerne tabte bladene, og Gefion Springvandet sprang ikke. Gåturene med børnene måtte gøres kortere eller helt aflyses, hvis vejret var dårligt. Alligevel gik tiden hurtigt. Et par enkelte færing var Johanne

kommet til at kende, f.eks. Sigga, der var gift Ostermann. Og så var der Marin Rasmussen, der ernærede sig som kokekone. På nogle af sine fridage, der nu var fast en gang om ugen, besøgte hun dem. Så måtte hun ofre 10 øre på en sporgvogn. Det var meget spændende.

Allerede midt i Maj kom der brev om, at S/S Wien, som fruens mand, kaptajn Peter Brinch førte, skulle anløbe København en dag i nærmeste fremtid.

Det gav anledning til voldsom travlhed. Hele lejligheden skulle gøres hovedrent. Alt børnenes tøj – også sengetøj – skulle vaskes og pakkes ned.

Fru Brinch pakkede sin egen kuffert, men tog ikke alt for meget med, for i Paris kunne man jo købe virkelig smart tøj.

Så kom kaptajnen endelig selv hjem. Han var høj og så noget bestemt ud, men overfor Johanne var han venlig. Han forærede hende endda en æske belgisk chokolade, der skulle være bedre end den danske.

Kaptajnen boede hjemme i den tid, skibet lå i København, al bagagen blev sendt om bord på skibet, men familien skulle først gå om bord lige før afsejlingen.

Efter nogle få dage var den medbragte last lossat, ny last – bestemt for Belgien – var indtaget, og skibet iøvrigt klargjort. Den eftermiddag gik fruene og Johanne med børnene ned på Toldboden, hvor en robåd med to matroser ventede på dem. De blev roet over på den anden side af havnene, forbi det store skibsværft og ud til noget, der blev kaldt Lynette. Her var S/S Wien lige ved at være færdig med at indtage bunkerkul, og omkring en time senere klingede maskin-telegraf. Skibet lagde langsomt fra kaj. Rejsen mod Antwerpen var begyndt.

Nútíðarmynd av Skipanesi við tí eyðkenda nesinum, sum enntá var havn hjá Tróndi í Gøtu.

Skipsskokkaútbúgving fyrr og nú

Tað er eingin ivi um, at kokkurin umborð á einum skipi hevur eitt tað týðningarmesta starvið umborð. At vera kokkur er ikki bert sum at siga tað. Fyrst og fremst skal hann kunna geva manningini heilsugóðan mat, men hann skal eisini kunna gera hetta fyri ein rímiligan kostnað. Hetta ger tað aktuelt at tosa um eina kokkaútbúgving, hóast vit vita, at vit hava havt nógv ar framúr kokkar, sum eru sjálvlærdir, og sum eisini hava virkað undir sera truplum umstøðum. Vit kunnu bert hugsa um kokkarnar við sluppunum. Men hinvegin er heldur eingin ivi um, at tíðin krevur ein grundleggjandi teoretiskan kunneleika fyri, at kokkingin kann gerast optimal, sum tað eitur á nútíðarmáli. Ikki minst nú størri og størri dentur verður lagdur á heilsugóðan mat.

Kokkaútbúgvingarnevndin

Síðan í mars 2003 hevur eitt nevndararbeiði verið í gongd, har endamálið hevur verið at gera uppskot til eina kokkaútbúgving.

Hetta er arbeiðsbólkurin, sum arbeiðir við kokkamálinum. Frá vinstri síggja vit:

Petur Oluf Hansen, skrivari, Johan J.Vørnadal, Gudna á Rógvi Joensen, Niclas Hovgaard, Edvard Olsen og Erling Joensen, sum umboðar fiskimannafelagið.

ing. Beint nú situr ein arbeiðsbólkur, sum hevur til uppgávu at dagføra kunngerðina um skipsskokkaútbúgvingina, soleiðis at hon eisini kann geva førleika til kokkaarbeiði á landi, sum t.d. á matstovum. Í hesum bólki sita umboðandi tey ymisku áhugamálini á økinum Niclas Hovgaard, Edvard Olsen, Erling Joensen, Johan J.Vørnadal og Gudna á Rógvi Joensen. Skrivari er Petur Oluf Hansen.

Sum er hava vit eina skipsskokkaútbúgving, sum fer fram á Klaksvíkar Sjó-

mansskúla. Útbúgvingin tekur 5 mánaðir. Vanliga byrja 24 næmingar á einum skeiði. Av hesum taka teir 20 prógv. Tað er viðurkent, at henda útbúgvingin hevur verið hent hjá okkara skipaflota, og henda útbúgvingin munar væl at nøkta tørvin, hóast ikki allir við kokka-prógvi fara til skips.

Trupulleikin er bert tann, at henda útbúgvingin kann ikki brúkast til nakað serligt uttanfyri Føroyar. Tí hevur bólkurin arbeitt við einum uppskoti um eina tvey ára

kokkaútbúgving, sum vil geva førleika til at sigla við t.d. donskum skipum, har henda útbúgvingin er kravd.

Tað kann vera skil í at hava eina slíka útbúgving. Men um verandi kokkaútbúgving afturfyri fellur burtur, reisir hetta fleiri ivamál. Tað kann nevniliga í hvussu er í fyrsta umfari vera ivasamt, um vit tá kunnu tryggja fiskiskipum kokkar við eini so langari kravdari útbúgving.

Bólkurin hevði fyrst í februar mánaði fund við

umboð fyri avvarðandi vinnufeløg um hetta mál. Her var spurningurin reistur, um tað ikki kundi skipast soleiðis fyri, at verandi kokkaútbúgving heldur áfram, og at hon so kann vera fyrsta stig í eini longri útbúgving, um tað er hetta, næmingar hava áhuga fyri. Hetta er tað, sum vanliga verður kallað modulskipan.

Eitt annað mál er eisini, at samb. sjómanslógini krevst ikki kokkur uttan so at manningin er 8. Hetta merkir, at stórir partur av flotanum fellur

uttanfyri, sum t.d. partrolarar, sum er størsti skipabólkur av teimum stóru skipunum. Hjá manningini her er tað eins umráðandi at hava eina góða kokking sum hjá hinum. So tað er ein spurningur, hvat kann gerast á økinum.

Umrøddi fundur var góður og konstruktivur, so vit fara uttan iva at frætta meira um hetta mál, sum frá líður.

Í komandi blað fara vit at hava frásøgn um fyrsta kokkaskúlan seinast í 1930-unum, nevniliga hjá Palle Bager.

BÁTAR · LEYSAMOTORAR · VIÐFESTISVOGNAR · TELTVOGNAR

Nú er møguleiki at gera kvettið

Vit selja nakrar av bátum okkara við stórum avsláttir, umframt at vit hava sera góð tilboð uppá Mercury leysamotorar.

STUBBIN

Kvívík · tel 421 805 · www.stubbin.fo

Er lögmaður sjálvur fremsta forðingin fyri síni egnu visjón?

Fiskimannafelagið er ein av "aktørnum", sum eru ætlaðir lut í visjónsætlanini hjá løgmanni.

Hetta er heldur ikki uttan grund. FF hevur sum nakar roynt at víst á nýggjar leiðir bæði fyrr og nú. Tað eru mong dømi um tað. Eitt er, at tað vóru vit, sum lögdu til brots at fáa marknaðarbúskap í fiski-ídnaðin á landi, og sum eisini høvdu okkara stóru ávirkan á, at hetta hendi, og hvussu tað hendi. Annað dømi er, at vit eiga okkara avgjörda part í teirri umlegging av fiskamarknaðin, sum vit hava fingið fyri góðum ári síðani, og sum hevur roynst væl.

Vit hava eisini víst á dagligu trupulleikarnar av teirri politisku og umsitingarligu skipanini, soleiðis sum vit og borgarar uppliva hana. Hetta hevur verið gjørt við heilt ítökiligum prógvum um, at tað eru grundleggjandi brek við skipanini, og at hetta setir rættartrygdina hjá borgaranum í vanda. Hetta skuldi givið høvið til ítökilig stig at fáa børt um hesi viðurskipti.

Hetta vísti vit á fundinum, sum lögmaður bjóðaði inn til í apríl. Vit hildu, at tað nyttaði einki at byggja eitt glæsiligt hús, um sjálv grundin ikki var nógv væl gjørd. Tað skal sigast, at hetta var ikki serliga væl móttikið, og tað hevur heldur ikki verið nakar bati at hóma.

Bert eitt

fakfelagsfólk

Vit vóru eisini við á stóra visjónsfundinum á Hotel Føroyum tann 23. februar. Tað var eisini hugaligt at síggja eina rúgvu av fólki, sum skuldu medvirka til at gera Føroyar til eitt tað fremsta samfelagi

Jóannes Eidesgaard.

í heiminum, sum tað so flott eitur.

Lögmaður helt eisini eina eggjandi røðu. Hann kundi gott verið ein góður prædikumaður, sum leggur størri dent á ævigu sæluna enn á gerandisdagin í dag.

Krumtappurin í ætlanini vóru 12 strategi bólkur, sum skulu stinga út í kortið á eins nógvum økjum.

Við í hesum bólki eru meira enn 60 fólk. Av hesum var bert 1 (eitt) fakfelagsfólk. Tað hevði neyvan verið minni, um tað var sjálvur fólkaflokkurin, sum valdi út. Tað er annars eisini hann, sum fekk tvífaldað talið upp í 2!

Duld dagsskrá?

Ein ánar eisini onkra dulta dagsskrá. Vit hava fyrr greitt frá, hvussu sjónvarpið seinasta heyst hevði eina "fuppsendirøð" um, hvussu landskassin kundi fáa eina eyka árliga

inntøku upp á fleiri hundrað mio. kr. árliga við at leggja tilfeingisgjald á fiskiskapin. Grundað á hesa villleiðing boðaði lögmaður frá í sjónvarpinum, at hann fegin vildi "skora kassan" eftir hesi uppskriftini, hóast okkara kanningar seinni vístu, at tað var nærum einki grundarlag fyri hesi søgu.

Nú er eitt slíkt gjald lorað inn í arbeiðssetningin hjá strategibólkinum, sum skal viðgera tilfeingi, og ein av limunum er fremsti talsmaður fyri júst eitt slíkt tilfeingisgjald! So kann ein spyrja um hetta er tilvildarligt ella ikki.

Óvælkomin

spurningur

Aftan á framløguna var møguleiki at seta spurningar til løgmann. Tað vóru ikki nógv sum spurdu. Formaðurin í Starvs-

mannafelagnum vísti á, at sjálvt fyri bólkin viðvíkjandi arbeiðsmarknaðin var eingin fakfelagsmaður. Hetta gav úrslit. Dagin eftir varð hann sjálvur limur í samráð við onnur fakfeløg.

Umboðið fyri FF vísti á, at við 12 ella 13 strategibólki var eingin bólkur, sum skuldi viðgera ta politisku umsitingarligu skipanina. Lögmaður varð spurður, um hann helt støðuna á hesum økinum vera so góða, at tað ikki var neyðugt at viðgera hana.

Tað kann rólga sigast, at hesin spurningur var ikki væl upptikin. Sum ein annar skúlalærari lat hann tann trilska næmingin vita, at hann var eitt grenj, sum tá hann vaknaði um morgunin ikki hugsaði um annað enn dagligar trupulleikar, og sum ikki

dugdi at síggja ta glæsiligu framtíð, sum bíðaði okkum.

Hetta var eftir okkara tykki ein sera ósaklig viðmerking. Tey sjónarmið, sum FF hevur um hesi viðurskipti, eru sera væl undirbygd. Vit hava kunnað dokumenterað, hvussu rættindi hjá borgarum miðvíst eru sett til vikis við broti á allar rættarreglur, enntá við ósannindum í tinginum. Her er greitt talan um grundleggjandi veikleikar í almennu skipanini, sum tað má kunna vera relevant at taka upp í sambandi við komandi "paradisið" hjá løgmanni.

Vit kunnu gera tvinnar niðurstøður burtúr hesum svari.

1. Lögmaður metir ikki

nakran grundleggjandi skeivleika vera við okkara politisku umsitingarligu skipan. Tí er

einki stig av týðningi væntað her. Hetta er eitt sera óheppið signal at senda umsitingini, sum kann taka ta mannagongd sum vit hava umrøtt t.d. hjá Toll og Skatt sum góðtikna av sjálvum løgmanni.

2. Eisini kann staðfestast at hetta er eitt øki, sum er eitt tabu. Lögmaður vil ikki skifta orð um tað við umboð fyri borgarnar, sum t.d. fakfeløg, hvussu borgarar verða viðfarnir. Hetta sóðu vit longu í fjør vár, tá skipað varð fyri ráðstevnu um umsitingina. Sjónarmið hjá brúkarunum høvdu ongan áhuga.

Hesin hugburður vísir, at tað skal takast við fyrivarni, tá lögmaður sigur seg vilja hava alt samfelagið við í sína visjónsætlan. Tað kunnu skjótt gerast fleiri enn vit, sum koma at ivast í einum slíkum arbeiðshátti. Tað er kanska tað, sum longu er hent.

Afturat hesum kemur, at heldur hann "skipanina" virka stórt sæð, sum hon eigur at virka, so kann ein og hvør ætlan skjótt koma at renna seg fasta. Tí kann lögmaður skjótt koma í ta støðu, at hann er sjálvur fremsta forðing fyri síni egnu visjón.

Tað er ikki nógv meira at siga um tað!

Forsíðan av
heimasíðuni:
www.visjon2015.fo

Upsafiskiskapurin í Noregi skal umhvørvisgóðkennast

Norska Reiðarafelagið "Fiskebåtrederes Forbund" og Moody Marine hava skrivað undir sáttmála um, at Moody Marine skal gera metingararbeiðið í samband við góðkenningina. Orsøkin er sambært Audun Marák frá norska reiðarafelagnum, at tað er ein trendur á marknaðinum, at umhvørvismerking fær størri og størri týðning. Serliga ger hetta seg galdandi fyri upsa, sum kappast við pollock, hake og hoki í teimum

týðningarmestu marknaðunum.

Norski upsastovnurin er væl fyri og væl umsitin, og norðmenn rokna við, at ein gjøgnumgongd av norsku fiskiveiðuskipanini fyri upsa, fer at økja um trúvirðið úti á marknaðinum og samstundis vera við til at halda óskipaðum fiskiskapi niðri.

Norski upsafiskiskapurin er árliga 235.000 tons, og umsóknin um góðkenning fevnir um uml. 140.000 tons,

sum er tann parturin av kvotunum, sum limirnar hjá Fiskebåtrederes Forbund hava fingið tillutað. Sambært MSC kann restin av norska upsafiskiskapinum fáa góðkenningina seinni.

Moody Marine er eitt óheft felag, sum stendur fyri metingini av, um fiskiskapur er burðardyggur sambært reglunum hjá MSC. Ein bólkur av serfrøðingum kannar, hvussu stovnurin er fyri, hvussu fiskiskapurin ávirkar ma-

rine umhvørvið, og hvussu fiskiskapurin verður umsitin. Um norska upsa veiðan fær góðkenning, og sporføri er upp á pláss, fer norski upsafiskiskapurin at fáa blá/hvíta MSC umhvørvismerki og kann seta tað á vørur, sum verða virkaðar burtur úr hesum fiski.

Kelda: Intrafish

Dinna

29/1-1919 - 24/2-2006

"Nú tynnist á Garði", kann vera sagt, tá ið fólk fara hiðani, og sanniliga kann tað nýtast á hesum sinni. Tað eru bert mánaðir síðan, at Símun legði inn, og nú varð tað so systirin Katrína, ella sum vit nevndu hana, Dinna. Onkur segði Systi, ella Katrína hjá Mikkjal í Grønlandi,.

Her úti í grannalagnum eru nógv fólk farin seinnu árin, tíanverri. Alt ov nógv ung eru teirra millum. At tað tynnist á Garði er ikki einstýðandi við, at tað bert er tí eina húsinum tað merkist, nei, her kann tað merkja alt grannalagið.

Katrína varð fødd úti í Grønlandi 29. jan 1919. Har hon vaks upp og búði meginpartin av lívi sínum. Hon passaði hús til pápin Mikkjal Mikkelsen, vanliga nevndur Mikkjal í Grønlandi, doyði í 1979. Tá flutti Katrína, Eiler og sonurin Einar heim í Tórsgøtu at búgva, og nú eru bæði Katrína og Eiler farin.

Einar og eg eru nakað javngamlir. Tað vóru mest vit báðir, ið hildu saman tey fyrstu árin, fram til um 1967, tá meira bleiv bygt og aðrir ungdómar komu í grannalagið.

Her úti í Grønlandi var eitt umhvørvi, ið breyt eitt sindur frá. Her vóru traðir, fólk høvdu seyð, ross, ymiskan flogfenað, og so vóru tvey hús, ið høvdu kúgv. Tey vóru hjá Andreas á Trónða og Mikkjal í Grønlandi.

Dinna arbeiddi leingi á Thorshavns Mejeri & Mælkeforsyning, vanliga nevnt Meiaríð. Seinastu árin hon var til arbeiðis, var á fabrikkini á Hálsi. Hetta gjørdi hon samstundis, sum hon passaði hús, og at passa hús tá var ikki sum í dag. Kúgvín skuldi passast og mjólkast, klæðir skuldi vaskast, tá var eingin vaskimaskina. Og so allur maturin. Hann skuldi eisini klárgerast, tá var einki sum æt fryst.

Nú tað várar, og skavast skal í urtagarðinum, var tað eisini nakað sum eyðkendi Dinnu. Urtagarðurin hjá henni, sum hon gekk sera høgt uppí, mundi vera ein tann vakr-

Dinna.

asti í allari Havnini. Har vóru trø, blómur og rabarbur, og uppi á trøðni høvdu tey eplaveltu. Um summarið var hoyggingin fyrri, og var hon altíð uppi í hesum arbeiði eisini.

Dinna var stillfór og heimkær, hon fór ikki langt út um portrið. Men Eiler og Einar ferðaðust nógv, og vóru teir túrar niður gjøgnum Europa. Líka visti eg, hvat Europa var, men Eiler, sum var sera góður frásøgumaður, hevði tikið dias-myndir, og bjóðaðu Dinna og tey tá til ferðafrásagnir við dias-myndum, fínan hekl-aðan dúk á borðið, drekkamunn og nýbakaða køku, meðan myndir vórðu vístar uppá eitt hvítt lak, ið var hongt uppá stovu-veggin. Hetta var fyrstu ferð ein kundi ímynda sær, hvussu tað sá út í Týsklandi, Sveits, Fraklandi, Italia, Grikkalandi osfr. Har sótu vit unglingar við stórum eygum og víðopnum oyrum, og lurtaðu, meðan Eiler greiddi frá um keisarar, kongar, krigshetjur, gamlar filsoffar og mangt annað. Jú, hetta vóru latur.

Sum vit vuku til, Einar og eg, skuldi ymiskt roynast. Vit bygdu kassabilar, umbygdu súkkur og annað. Eldri ein gjørdist kom

smílandi konan, murrandi onkran gamlan norskan slagara. Hon tók okkum til sín við opnum ørnum, ikki bara eina ella tvær ferðir, nei dag aftaná dag, viku aftaná viku, stóð hon klár við te-kannuni og køkubita, og um onkur ikki hevði etið døgurða, so var altíð ein tyngri máltíð klár.

Dinna hevur verið røsk, og alt varð gjørt við einum stórum smíli.

Á ellisárum, viknaði Dinna nógv, og var mest seingjarliggjandi. Einar hevur fyrimyndarliga passað mammu sína, líka til nú hon sovnaði stillisliga inn, tveir dagar eftir fyrsta vár-dag.

At hon var góð við Einar, krógvaði hon ikki – hann var hennara eitt og alt. Seinastu ferð eg var og heilsaði uppá Dinnu, hyggur hon uppá Einar, og síðan yvir á meg og sigur, "eg havi altíð verið so góð við Einar". Ja, tað kann eg væl taka undir við – men Einar, tín kæleiki til mammu tína, liggur sanniliga ikki eftir.

Tann, ein er góður við, hevur fleiri nøvn, so um ein sigur Katrína, Dinna, Systi ella Katrína hjá Mikkjal í Grønlandi, so vóru øll góð við hana, tí hon var sjálv góð við øll.

Fyri mær var hetta sum eitt annað heim, og Dinna var satt at siga ein eykamamma.

Hvíl í friði góða Dinna.
Mourits

Nordisk Råds Natur- og Miljøpris 2006

Nordisk Råd uddeler i år for 12. gang Natur- og Miljøprisen. Prisen, der er på 350.000 DKK, gives til en privat eller offentlig virksomhed, organisation eller person, som har udvist et særligt initiativ inden for natur- og miljøbeskyttelse.

Temaet for 2006

Klimaforandring og klimatilpasning: Prisen skal uddeles til en person eller organisation, som på et tidligt stadium har gjort opmærksom på og spredt kendskab til klimaforandringer fx ved at udvikle metoder til at konstatere forandringer, ved at gå foran i den offentlige debat, eller som har anvist gode løsninger til reduktion af klimaskadelige udslip, forskellige muligheder for klimatilpasning og for beredskab over for omfattende miljøforandringer.

Alle kan stille forslag til prismodtager. Forslaget skal motiveres og bestå af en beskrivelse af initiativet og oplysninger om, hvem som udfører eller har udført indsatsen. Initiativet må have faglig kvalitet og betydning for større kredse i et eller flere nordiske lande. Forslaget skal formuleres på maksimalt to A-4 ark.

Prismodtageren udpeges af en bedømmelseskomité, som består af repræsentanter for de 5 nordiske lande og de selvstyrende områder Færøerne, Grønland og Åland.

Forslaget, der skal skrives på et særligt skema, skal være sekretariatet i hænde senest fredag den 28. april kl. 12.00. Indstillingsskemaet fås på Nordisk Råds hjemmeside www.norden.org eller ved henvendelse til sekretariatet.

Nordisk Råd

Den Danske Delegation
Christiansborg, 1240 København K
Tlf. +45 33375958, fax +45 33375964
e-mail: nrpost@ft.dk

Vit hava hesa manningarmyndina frá Fornminnissavninum. Latíð okkum frætta, um onkur kennist við nakran av monnunum og víta nakað um í hvørjum sambandi hon er tikin.

Elysator

Vatnviðgerð **uttan** brúk av kemiskum evnum.

Ein lítil frágreiðing um, hvat ein Elysator er og hvat hann ger.

Hvar verður Elysatorurin brúktur? Elysatorurin verður nýttur í afturlatnum vatnskipanum, har man vil sleppa undan rusti og teringi – bæði á sjógvi og landi.

Á sjónum/umborð Elysatorin verður settur í nýggj so væl sum gomul skip. Tey stóru ferðamannaskipini eru gott dømi um nýtsluna av Elysatorinum. Cruise skipini brúka Elysatorloysnir í samband við damp/steam, kølivatnið í motorunum, og airconditionina.

Fimm føroyskir trolarar hava eina Elysatorloysn. Krúnborg og Brestir eru tveir teirra.

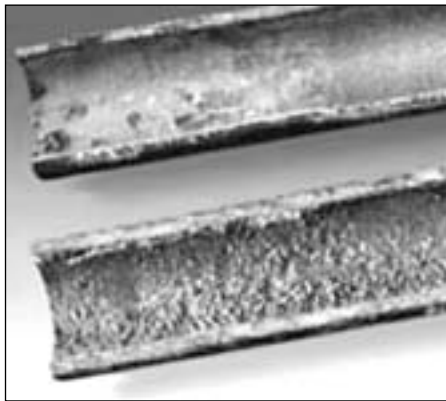
Á landi Elysatorloysnir verða brúktar á virkjum, (Telenor hevur Elysatorar í øllum sínum bygningum), lufthavnum (Gardermoen hevur yvir 25), meiaríum, matvøruframleiðslum, el-verkum (eisini atomkraftverkum).

Eisini verða Elysatorloysnir nógv brúktur í sentralhitaskipanum í íbúðarblokkum, á hotellum, á sjúkrahúsum, kirkjum osv. osv.

Hvussu virkar Elysatorurin? Elysatorurin virkar eftir anodu/katodu prinsippinum. T.v.s. at eitt minni "elektro positivt" metal (magnesium) terist áðrenn eitt meira "elektro positivt" metal. Tá magnesiumanodan kemur í samband við vatnið í skipanini verður brint (H) frígivið. Íltin í vatninum og brint-

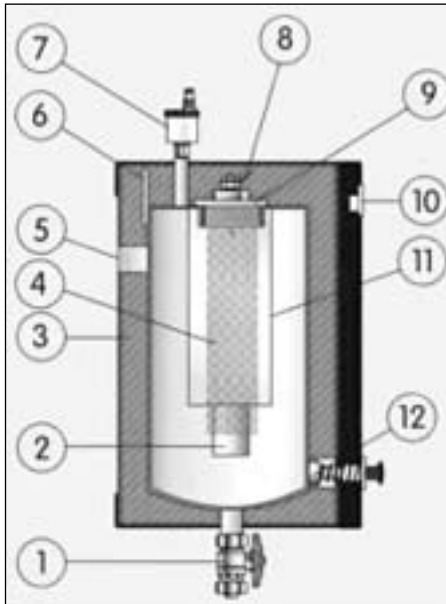
Vatnið áðrenn og aftaná.

Rørini áðrenn og aftaná.

Elysator Trio.

Tvørskurður.

in renna saman og vit fáa vatn (H₂O) – tann skaðliga iltin er sostatt gjørd um til vatn. Eftir er so magnesiumhydroxid sum gerð vatnið basiskt (pH-9,5). Skipanin verður vard ímóti rusti og teringi eftir at Elysatorin hevur arbeitt í nakrar dagar við at beina burtur alla iltina og reinsa vatnið.

Hvørjir fyrimunir eru:

- Ongi kemisk evnir.
- Næstan onki viðlíkahald.
- pH-virðið er sjálvregulerandi (9,5)

- Dreypur og fyrbyggir bakteriuvækstri.
- Ongar útreiðslur til keyp av kemiskum evnum.
- Ongar trupulleikar vegna rust og tering.
- Lønar seg skjótt innaftur.
- Ongin skittur og botnfalli í vatnskipanini.
- Lúkar ISO-1400 umhvørviskrøvini.
- Er góðkent av Det Norske Veritas, Bureau Veritas, Lloyd's Register, Wartsila NSD o.ø.

pH-virðið:
Súrt vatn – lágt pH-virði 5,5 – ger at skipanin ter-

ist. Elysatorin heldur pH-virðinum á 9,5 sum et tað ideella fyri hitaskipanina! Leiðievni í vatni 100% reint vatn leiðir ikki streym. Tað er av alstórum týðningi at leiðievni í vatninum er so lítið sum gjørligt. Hetta fyri at fyrbyggja galvaniskari tering-/korrosión, samstundis sum tað hevur eina positiva ávirkan á pumpur, pakningar, hitavekslarar o.a.

Effektiviteturin á Elysatorinum er proportionalur við leiðievnið í vatn-

Betur er at fyrbyggja enn at umvæla!

inum, t.v.s. at Elysatorin "skrúvar upp" fyri effektivitetinum tá leiðievni í vatninum økist og niður tá tað minskar – Elysatorurin er sjálvregulerandi.

Avfall/skittur Størsti parturin av tí skitti-/botnfalli sum er í hitaskipanum eru jarn og kopar bindingar. Avfallið er úrslit av rusti, lágtum pH-virði og galvaniskari tering. Nøgðin av uppløystum kopari í vatninum er eitt gott mál fyri, hvussu stór tann áhaldandi teringin er í hitaskipanini. Við at nýta Elysator verður vatnið neutraliserað, og metalyvirflaturnar verða stabiliseraðar. Teringin steðgar og vatnið verður reint og klárt uttan nakað avfall.

Hvørjar støddir eru? Talan er um 11 ymiskar støddir. Tann minsta – Elysator Trio 10 – er ætlað til vatnskipanir upp til 1.000 ltr. (1 tons) og tann størsta – Elysator T 1000 – er ætlað til vatnskipanir upp til 300.000 ltr. (300 tons).

Referensir **Skipafeløg:** Royal Caribbean Cruises, Carnival

Cruises, Norwegian Cruise Line, Bergesen DY ASA, Odfjell ASA, National Iranian Tankers, Wallenius Marine, V-Ship, Star Cruises, Wilh. Wilhelmsen, IMC Singapore, Tanker Pacific Management, Crystal Cruise Line og fleiri.

Skipanir á landi: Forsmark Nuclear powerplant, Wartsila powerplants Azores, Oslo airport Gardermoen, Hotel, hospital og skúlar, røktarheim. Tað eru uml. 800/900 Elysator installatióni í Skandinavien.

Tað er ein sannroynd/naturulóg, at óviðgjørt sentralhitavatn ger skaða á ketlar, pumpur, rør, ventilar, radiatorar o.a. Øll kenna vit onkran, sum hevur verið noyddur at keypa nýggjan ketil, pumpu ella radiatorar vegna rust og tering. Ein ketil kosta uml. 15.000, ein Elysatorloysn kostar bert 5.900.

Meir kann lesast á:

www.iwtm.no
og www.nkt-klima.no

Víst verður annars eisini til lýsing á síðu 11.

Søkt verður eftir Skipara/stýrimanni

Starvið:
Er innan offshore vinnu, herundir oljuvinnu, kápulvinnu o.a.

Krøv og ábyrgd:
Viðkomandi kemur at hava ábyrgd av, at formligu reglur á økinum, verða fylgdar, og at arbeidsgongdir eru í tráð við málsetningin hjá fyrirkuni.

Førleikakrøv:

- Vinnubræv sum skipsførari/skipari við STCW átekning
- Heilsuprógv, ikki eldri enn 2 ár
- Trygdarskeið, ikki eldri enn 5 ár
- Roykkavara/slökkileiðara skeið
- GMDSS skeið
- ARPA skeið
- Kunneika til ISM og ISO 9000 góðskustýring

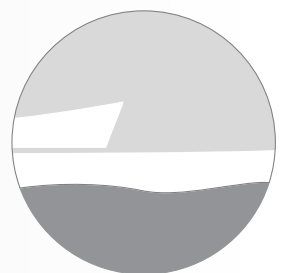
Løn og setanartreytir:
Verður sett eftir avtalu.

Umsóknin saman við avriti av prógvum og møguligum ummælum, skulu verða okkum í hendi skjótast tilber.

Nærri upplýsingar kunnu fáast við at venda sær til Gunnbjørn Joensen, stjóra. Tlf. 422503 ella e-mail: gunnbjor@thor.fo ella Justin Philbrow, manning Tlf. 422503 ella e-mail: justin@thor.fo

P/F THOR
420 Hósvík
www.thor.fo

P/F THOR, er eitt felag sum eigur og rekur skip í oljuvinnuni, fiskivinnuni, og annað virksema í hesum sambandi, víst verður til heimasíðu okkara www.Thor.fo.

Manningin er av "Arizonu"

Manningarmyndin vit høvdu í seinasta blað var av "Arizonu". Hon stendur eisini í Oyndfjarða søgu hjá Freydis Poulsen, og her eru nøvnini eisini við. Myndin er frá 1922. Har sum einki bygðanavn stendur er viðkomandi úr Oyndarfirði.

Nakrir mans av manningini mangla á myndini, og teir eru Andreas í Tarti, Sjúrdur á Rætt við Gjógv, Niclas í Heiðriksstovu, kokkur og Sakaris undir Kuldarsteini.

Tað var Jóannes Johannesen úr Leirvík, Lorríks Jóannes, sum átti "Arizonu". Hann hava vit umrøtt í samband við endurminningarnar hjá Doru, dóttir hansara, fyri góðum ári síðani.

Tað er so ein á lívi av hesi manning. Hetta er 99 ára gamli Andreas Andreasen, í Tarti, Oyndarfjørð.

Vit fara seinni at hava eina frásøgn frá Andreas, sum er sjáldsama skilagóður. Hann var fyrstu tvey árin til skips við "Arizonu", og hann minnst enn allar menninar, sum hann var saman við.

Hann minnst eisini, at myndin varð tikin á Seyðisfjørðinum av Absalon Joensen. Arizona hevði damm. Hesin tryggjaði manningini altíð at fáa feskkan fisk. Tá teir fingugillur, smáfisk, vórðu tær sleptar í dammin. Kokkurin kundi so altíð krækja nóg mikið til døgurða upp úr damminum, tá brúk var fyri tí. Andreas minnst eisini, at heysttúrurin 1922 fiskaðu teir uppí dammin seinast á túrinum. Hann tók 3.000 fiskar. Farið varð til Danmarkar at avreiða hendan livandi fiskin, sum teir fingugóðan prís fyri.

Jóannes var ein góður reiðari. Hetta sást fyrst og fremst av, at manningin fekk so mikið av mati, sum henni tørvaði. Hetta var ikki ein sjálfvlgja tá í tíðini, tá provianturin ofta varð býttur til hvønn mann.

Andreas minnst eisini, at manningin býtti sín part frá hendan túrin, sum myndin er frá. Hetta gav 1-2 meira í prisi pr. kg, og var hetta ikki einki tá í tíðini. Manningin lat sín part turka í Oyndarfirði. Her var annars nóg fiskaarbeiði. Tað vóru upp til 1800 skipund av saltfiski lögð uppá land her, og gav tað ein hóp av arbeiði í bygðini.

Sum sagt koma vit seinni at frætta meira frá Andreas.

1. Petur Klein.	8. Mikkjal Andreassen, í Tarti.
2. Jóan Fredrik Hansen, í Leynum.	9. Jákup Sofus, við Gjógv.
3. Jákup í Horni, við Gjógv.	10. Klæmint Klein, skipari.
4. Jógvan Garðshorn, Elduvík.	11. Jóhan Sofus Haraldsen.
5. Andrass Hansen, Streymnes.	12. Emil Simonsen í Króki, Sandur.
6. Hans Debes, bestimaður, av Oyrareingjum.	13. Andreas Rasmussen í Køk, Sandur.
7. Poul Laksafoss, Klaksvík. Hann var annars við "Sæborg".	

Her liggur Arizona á Havnavág. Hetta er ein av teimum mongu skipsmyndunum hjá fornminnissavninum.

Andreas í Tarti
avmyndaður á 98
ára føðingardegnum
av lækna sínum
Gunnar Bjørkman.

Bjargingarútgerð á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslökkviútgerð, bjargingar og trygðarútgerð.
Umboð fyri kenda danska merkið "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlevilsdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartranspondarar
- Eldslökkjappar
- Eldávaringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan
Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

Tráa eftir tí æviga

Stunda á tað, sum er fyri oman, ikki á tað, sum er á jørðini!

Kol. 3,2

Ein kristin er sum eitt ferðafólk í hesum heimi. Hann má ikki gerast gripin av heiminum ella sláa røtur her, tí málið fyri ferðina, fyri lívinum, eru teir ævigu bústaðir – paradís, sum Jesus er farin heim at gera tilreiðar.

Samstundis má tann kristni ikki elska henda heim, tí hjartans skattur hansara – Kristus, situr fyri oman, við høggu hond Guds. Kol. 3,1

"Elskið ikki heimin, ikki heldur teir lutir, sum eru í heiminum. Um einhvør elskar heimin, tá er faðirsins kærleiki ikki í honum. Tí at alt tað, sum er í heiminum, holdsins lyst og eygnanna lyst og lívsins dramblæti (hugmód), tað er ikki frá faðirinum, men frá heiminum. Og heimurin fer til grundar og lyst hansara, men tann, sum ger Guds vilja, verður um allar ævir" 1. Jóh. 2,15-17

Ein kristin veit, at hesin heimur er og verður ongantíð eitt paradís, tí Djævulin, Guds mótstøðumaður, er harri í heiminum. Tann kristni hevur eisini holdið, tað gamla og ónda menniskja, at stríðast við, sum elskar syndina og henda heim, hóast tað er krossfest við Kristi.

Kortini skal hann liva, í og við Guds kraft, í hesum heimi og nýta tær gávur, Gud gevur, við ábyrgd bæði fyri Gudi og menniskjum.

Gongst honum væl, skulu gávur sum góð heilsa, gott arbeiði, ríkidømi, vald... takast ímóti við eyðmýkt og takksemi, samstundis sum hann má vera vakinn fyri, at hjartað ikki verður gripið av gávunum.

C. O. Rosenius skrivur: "Sum kristin skalt tú liva og arbeiða í hesum heimi og taka ímóti og brúka tær jarðisku gávurnar, men – bara við likaminum. Hjartað má vera í himlinum, har Kristus er. Tín sálarbrúðgómur – Kristus – krevur kærleika tín".

Jesus segði: "Tí at har sum gripur tín er, har man eisini hjarta títt vera." Matt. 6.21

Er gripur tín nakað, sum mølur, rustur, virðistap, kunnu gera av við, ert tú fátækur – hóast ríkidømið.

Stundar tú á tað fyri oman, tað æviga, og er Kristus gripur tín, ert tú veruliga ríkur.

Jerúsalem, Jerúsalem!
mítt eyga tekkir teg;
eg eri móður, leingist heim,
har einki møðir meg.
Her kuldi valdar, myrkur svart,
- ein krossleið lívið var.
O, vart tú ei so fjart, so fjart
Jerusalem frá mær!

Ms. 582

**Vit hava stórt úrval
av fiskireiðskapi
til línu og snellu**

Svøvlalínu frá 3,5 til 9 mm. Tit avgera sjálv,
hvussu langt skal vera millum svøvlarnar.

Húkar í ymsum støddum og sniðum. Rippaðir og órippaðir.
Teymar frá nr. 4 til 20 í fleiri litum.

Eisini eru handlarnir fullir av klæðum til sjó- og arbeiðsfólk.
Frá innast til uttast.

TEYMAVIRKIÐ
FO-620 Runavík · Tel. 473000

SNØRISVIRKIÐ
FO-700 Klaksvík · Tel. 455254

GLÆMAN
FO-100 Tórshavn · Tel. 318600

**Føroya størsti
veitari til ídnað
og vinnu**

Pakningur úr kartong, bylgjupappi
og tjúkkum pappi, plastikki og
øðrum tilfari til ídnaðarlig endamál.

Vit útvega eisini: Plastvørur · Pakkiútgerð
Maskinur · Arbeiðsklæði Trygdarútgerð ·
Knívar · Tilsetning · Sekkir · Plattar · Vaskievni

Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari
...sjálvandi til besta prisin!

FARPACK

Smyrlsvegur 5 · P.O. Box 3099 · 110 Tórshavn · Føroye Islands
Tel +298 35 3000 · Fax +298 35 3010 · farpack@farpack.fo
www.farpack.fo

Hógv Handilsvirki

Oman á Sand, postboks 188
FO-660 Søldarfjørður
Tlf. 470 700
Fax 470 401
E-mail: hogv@hogv.fo

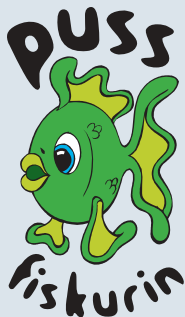
NÚ ER GOTT AT VERA BÁTAEIGARI!

Ketilin sum virkar - til bátar og skip!

- Brúkar vanliga oljufýring 230v og umformara!
- Er bert 41 x 41 x 50 cm
- Heldur motorin heitan,
- umframt radiatorar og annað!
- Sera gott fyri tólini á brúnni!

Hógv Handilsvirki · tlf 470 400 · hogv@hogv.fo

Í skúlanum:

Tað var fríggjadagur, og flokkslærarin hjá 5. flokki greiddi frá, at hann ætlaði at byrja eina spurnarkapping, sum í framtíðini skuldi verða hvønn fríggjadag.

Reglarnir vóru, at um flokkurin gitti rætt uppá ein spurning, sum lærarin setti fríggjadag, so skuldi allur flokkurin fáa frí næstkomandi mánadag.

Hendan fríggjadagin ljóðaði spurningurin soleiðis:

– Hvussu nógvir litrar av sjógvið eru í Atlantarhavinum?

Sjálvandi visti eingin í flokkinum svarið, so tey fingi ikki frí mánadag.

Næsta fríggjadag, spurdi lærarin, hvussu nógv grasstrá eru á einum fót bóltsvelli?

Heldur ikki hesum kláraðu næmingarnir at svara uppá. Næmingarnir byrjaðu tí at ilskast inn á spurningarnir, sum jú vóru ómøguligir at svara.

Næstu vikuna tósaðu næmingarnir saman um spurnarkappingina hjá læraranum, og endin varð, at tey lögdu eina ætlan fyri hvussu tey skuldu klára at svara einum spurningi rætt.

Fríggjadagurin kom og lærarin gníggjaði sær um hendurnar áðrenn hann skuldi seta spurningin.

– "Eru tit klár? Nú kemur spurningurin!"

Í somu løtu kemur ein rotin tomat við ferð upp ímóti talvuni.

– "Hvør gjørdi hatta", segði lærarin strangliga.

– "Jógvan", ljóðaði frá einum í flokkinum.

– "Vit síggjast týsdagin", róptu øll í flokkinum.

Havnar Arbeidsskivinnufelag 70 ár

Í sambandi við at Havnar Arbeidsskivinnufelag fylti 70 ár 16. februar skipar felagið fyri framsýning í Smiðjuni í Lítluvík frá seinasta leygardag til mánadag. Søgjan hjá felagnum er í stuttum henda:

Tann 16. februar 1936 komu nakrar kvinnur í Tórshavn saman "fyri at royna at fáa eitt arbeidsskivinnufelag í lag", sum tikið verður til í fyrstu gerðabókini hjá Havnar Arbeidsskivinnufelag. Havnar Arbeidsskivinnufelag varð sostatt stovnað hendan dagin, og bakstøðið fyri hesi hending vóru uttan iva tey sera truplu samfelagsviðurskiptini við vinnuloygi og dýrtíð. 1936 var eitt hitt vánaligasta árið í øldini, so tørvurin á skipaðum viðurskiptum fyri kvinnuligar løntakarar var sera stórur.

Á fundinum tann 16. februar 1936 varð vald nevnd at gera uppskot til felagslóg. Í hesa ta fyrstu nevndina vórðu valdar Thora Poulsen, formaður, Christiane Rundvall, Svanhild Dam, Olivia Højgaard, Gerda Hansen, Ingrid Mortensen og Johanne Poulsen. Nevndin arbeiddi bæði skjótt og væl, og longu tann 16. mars sama ár varð lógaruppskotið einmælt samtykt.

Endamál felagsins var: "...við felagsskapi millum arbeidsskivinnur at gera tær sjálvar færar fyri í semju og samanhaldi at røkja síni felagsviðurskipti sum t.d. skipan av arbeidstíð og arbeidsløn og í øllum lutum royna at fremja arbeidsskivinnurørsluna".

Dagin eftir varð fyrsti regluligi nevndarfundurin hildin, og uppskot til sáttmála við Havnar Arbeidsskivinnufelag varð orð-

Í sambandi við 70 ára dagin er nýggj heimasíða gjørd – www.hak.fo

að og viðgjørt. Sáttmálauppskotið varð fyrst lagt fyri ein vanligan limafund. Síðan varð uppskotið sent Havnar Arbeidsskivinnufelag, sum bað um tíð til at umhugsast støðuna. Tann 2. juli sama ár boðaði Havnar Arbeidsskivinnufelag frá, at felagið hevði viðurkent Havnar Arbeidsskivinnufelag, og at felagið varð sinnað at taka upp samráðingar um "for at tilvegebringe de bedst mulige arbejdsforhold..." Arbeidsskivinnufelag boðaðu samstundis frá, at teir ikki mettu búskaparligu støðuna at vera hóskandi til lønarhækkingar.

Tann 17. februar 1937 varð Andrea Ártin vald til forkvinnu í Havnar Arbeidsskivinnufelag, og nevndin gjørdi í apríl sama ár av, at farast skuldi undir lønarsamráðingar við arbeidsskivinnufelag. Krav- ið var, at timalønin skuldi

hækka úr 30 oyrum upp í 45 loyru um tíman. Annars vóru krøvini tey somu, sum vórðu samtykt í mars árið fyri. Hesi krøv vóru eitt nú 50% fyri yvirtíð, og skuldi arbeidstíðin verða millum kl. 7 á morgni og kl. 18 á kvøldi. Fyri fiskavask var kravið 1,50 kr. fyri hvørjar 100 av stórum fiski, 1,00 kr. fyri millumfisk og 0,70 kr. fyri smáfisk.

Striltið gekk at fáa Havnar Arbeidsskivinnufelag til samráðingarborðið, men tann 22. juni 1937 varð so fyrsti formligi samráðingarfundurin millum feløgini bæði hildin í húsum Havnar Arbeidsmannafelags. Arbeidsskivinnufelag vóru ikki sinnaðir at ganga krøvunum á mæti, og samráðingar vóru síðani av og á til út á várið 1938, tá ið Havnar Arbeidsskivinnufelag fyrstu ferð hótti við verkfalli.

Tann 7. juni hetta ár lýsti Havnar Arbeidsskivinnufelag verkfall, samstundis sum nevndin vendi sær til semingsmannin Gunnar Dahl Olsen og heitti á hann um at royna semingpartanna millum. Semingin gekk væl, og longu sama kvøld var fyrsti sáttmálin millum Havnar Arbeidsskivinnufelag og Havnar Arbeidsskivinnufelag undirritaður.

Við hesum fyrsta sáttmála varð timalønin hækkað úr 30 oyrum upp í 40 oyru. Hartil fingi kvinnur, sum landaðu saltfisk 45 oyru um tíman so leingi arbeitt varð uttandura. Arbeidstíðin, sum sambært siðvenju hevði verið ellivu tímar, varð ásett at vera tíggu tímar. Yvirtíðarløn 50% varð roknað frá kl. 18, um arbeitt var uttandura. Varð arbeitt inni í turkihusi, var yvirtíð

Andrea Ártin er fremsta ímyndin av Havnar Arbeidsskivinnufelag, sum forkvinnu í ártíggjar. Vit ætla at lýsa hana nærri í eini komandi grein.

ikki roknað fyrr enn eftir kl. 19. Millum kl. 19 og 21 var yvirtíðarløn 25%, og eftir kl. 21 varð yvirtíðarløn 50% av vanligu timalønini, ið sum nevnt nú varð 40 oyru fyri innandurað arbeid og 45 oyru fyri uttandura arbeid. Eisini fyri fiskavasking hækkaði lønin. Fyri hvørjar 100 av stórum fiski varð gjaldið 160 oyru, fyri millumfisk 110 oyru, og fyri smáfisk varð latið ávikavist 50 og 55 oyru fyri kg. alt eftir støddini. Nýfast skuldi kontrabók, har alt keypt varð skrivað. Gerast skuldi upp minst einaferð um mánaðin og átti arbeidsskivinnur ták pening til góðar, skuldi ágóðin rindast viðkomandi kontant bein- anvegin.

dagsins MYND

Rýkur framvegis í Vestmannaoyggjunum

Hendan myndir er tikin í Vestmannaoyggjunum. Nakrir av manningini á "Christian í Grótinum" fóru til gongu niðan á Heimaklett, har tað framvegis rýkur úr øskuni frá gosinum í 1972. Tað stuttliga við myndini er, at tað sær út sum at roykurin kemur úr afturendanum á Sjúrði Gullaksen. Hin maðurin á myndini er Sjúrður Absalonsen av Viðareidi.

